

- ۶ گزارش جلسه مجمع عمومی
۷ گزارش جلسه هیأت امنا
۸ فراغون گردھمایی کیش
۹ سخنرانی محسن جلال پور در جلسه مجمع عمومی
۱۱ حضور انجمن پسته در اجلاس گوانگجو
۱۲ مدیریت باغ پسته قبل و بعد از برداشت محصول
۱۴ انبارداری پسته
۱۷ سخنرانی دکتر پوستانی در جلسه مجمع عمومی
۲۰ گفتگو با سرکنسول ایران در گوانگجو
۲۲ پسته به آجیل شادی معروف است
۲۳ سال استثنایی پسته ایران
۲۴ سخنرانی اسدالله عسگرآولادی در اجلاس گوانگجو
۲۶ سخنرانی نماینده واندرفول در اجلاس گوانگجو
۲۹ پسته ایران را در چین ترویج کنید!
۳۱ گزارس پسته ایران در اجلاس گوانگجو
۳۳ جوابیه مدیر کل دفتر حفاظت آب و آبگاه وزارت نیرو
۳۶ آب و اقتصاد

انجمن پسته ایران:

تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۷۴۹ نامبر: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۴۸۹

نشانی: کرمان- بلوار جمهوری اسلامی- خیابان شهید لاری نجفی(۲۰ متری نادر)- کوچه شماره ۲- پلاک ۱۲

پست الکترونیکی: info@iranpistachio.org

سایت: wwwiranpistachio.org

ماهنامه‌ی دنیای پسته صاحب امتیاز: انجمن پسته ایران مدیر مسئول: حمید فیضی سردبیر: ابوالفضل زارع نظری
صفحه آراء: نرگس بامری

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی‌ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد.
استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

سال دوم - شهریور ماه ۱۳۹۶ - شماره ۱۸

ویژه برنامه های اقتصاد و پسته

را ارائه نمود؛ محسن جلال پور پاره ای از مسائل اقتصادی کشور و وضعیت پیش روی صنعت پسته را تشریح نمود. مشروح کامل سخنرانی آقایان جلال پور و دکتر بوسنانی در ماهنامه‌ی پیش رو آورده شده است. شایان ذکر است که در خلال برنامه‌های این نشست، گزارش آماری وضعیت تولید و صادرات پسته توسط سحر نخعی مسئول روابط بین الملل انجمن ارائه گردید و ابوالفضل زارع نظری سردبیر ماهنامه دنیای پسته، چکیده‌ی گزارش شرکت در ششمین اجلاس بین‌المللی آجیل های درختی در گوانگجوی چین را شرح داد.

عضو تشکیل می‌شود و دارای دو نوع اجلاس است؛ مجمع عمومی عادی که هر سال یک بار در سه ماهه دوم سال تشکیل می‌شود و مجمع عمومی فوق العاده. وظایف مجمع عمومی عادی به شرح زیر می‌باشد، انتخاب اعضاء هیأت امنا انجمن، رسیدگی و اظهارنظر نسبت به گزارش هیأت امنا و هیأت مدیره و بازرسان، بررسی و تصویب صورت‌های مالی انجمن.

در این جلسه اما صورت‌های مالی انجمن به تصویب رسید؛ دکتر بوسنانی به عنوان اقتصاددان میهمان در خصوص نرخ ارز و پیش‌بینی آینده‌ی آن تحلیل‌های خود

یازدهمین جلسه مجمع عمومی انجمن پسته ایران از بدرو تأسیس تاکنون در تاریخ ۱۸ مردادماه سال جاری در محل سالن زنده یاد کامیابی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان با حضور مجموع ۱۱۷ نفر از اعضاء برگزار شد. شایان ذکر است که تعداد ۶۲ نفر اصالتاً و ۵۵ نفر به صورت وکالتاً از اعضای پیوسته در این جلسه شرکت کرده بودند. مجمع عمومی انجمن عالی ترین رکن انجمن است که از اجتماع اعضای حقیقی و یک نماینده که این نماینده باید مدیرعامل یا یک نفر از اعضای هیات مدیره باشد از طرف هر شخصیت حقوقی

اتخاذ سه رویکرد متفاوت

در گزارش مذکور با اسناد و مدارک ارائه شده از جانب هیئت مدیره باشد، جلب نگردیده است.

سپس سهیل شریف عضو هیأت مدیره و خزانه دار انجمن گزارش صورت های مالی سال ۹۵ را ارائه نمود که به تصویب و تأیید هیأت امنا رسید.

شايان ذكر است، بر اساس رأي گيري انجام شده مجدداً آقایان مرتضی کارگر و جواد نظری همچنان در سمت بازارس اصلی و علی البديل انجمن ابقا شدند.

در ادامه سید محمد ابراهیم علوی جداول

گزارش تقریغ بودجه ۹۵ و پیش بینی بودجه ۹۶ را در ۳ گروه با ۳ رویکرد متفاوت به هیأت امنا ارائه نمود. وی ۳ رویکرد مصوب در هیأت مدیره را بدین شرح مطرح کرد: ۱- فعالیت های پایه (انجام قطعی فعالیت ها با تلاش حداقل سازی درآمدها ضمن کنترل هزینه ها)، ۲- فعالیت های بین المللی انجمن (انجام فعالیت های بین المللی در صورت تحقق درآمدها بدون انتظار سود)، ۳- تورها و دوره های آموزشی و گرد همایی ها (انجام این برنامه ها به شرط سودآوری).

سپس مهرداد مشرفي مسئول عضويت انجمن پسته ايران به تشریح وضعیت عضويت انجمن پرداخت.

در نهايـت راهـكارـهـايـ تقـويـتـ منـابـعـ مـالـيـ وـ عـضـويـتـ درـ اـنجـمـنـ پـسـتـهـ توـسـطـ اـعـضـاـيـ هـيـأتـ اـمنـاـ مـورـدـ بـرـرسـىـ قـرـارـ گـرفـتـ.

در طول دو سال و نیم گذشته و سرانجام ارائه بررسی راهکارهای تقویت منابع مالی و عضویت در انجمن پسته را اعلام نمود. جواد نظری بازارس انجمن پسته ایران با اشاره به رسیدگی به تراز نامه انجمن پسته ایران تا تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۹۵ و صورت های مازاد درآمد برهزینه آن برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور، همراه با یادداشت های ۱ الی ۱۶ پیوست که توسط هیأت مدیره انجمن تهیه و تأیید شده، افزود:

صورت های مالی تهیه شده بر اساس استانداردهای حسابداری و منطبق بر اسناد و مدارک مالی بوده و هیچگونه مغایرتی مشاهده نشده و عیناً مورد تأیید می باشد. موارد قانونی و اساسنامه ای که رعایت نشده باشد، مشاهده نشده است. در طی سال مورد گزارش، معاملات مشمول مفاد ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت انجام نشده است. گزارش خزانه دار و هیأت مدیره درباره فعالیت و وضع عمومی و مالی انجمن در اجرای مفاد ماده ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت به منظور تقديم به هیأت امنا و مجمع عمومی عادی سالیانه اعضا تنظیم گردیده، مورد بررسی اینجانب قرار گرفته است. با توجه به اسناد و مدارک ارائه شده توسط هیأت مدیره و موارد مشروحه در این گزارش، نظر اینجانب به موارد با اهمیتی که حاکی از مغایرت اطلاعات مالی مندرج

چهارمین جلسه ی دوره ی سوم هیأت امنای انجمن پسته ی ایران به منظور بررسی و تقریغ بودجه سالیانه جهت ارائه به مجمع عمومی، انتخاب یک نفر به عنوان بازارس اصلی و یک نفر به عنوان بازارس علی البديل، بررسی و اظهار نظر نسبت به گزارش ها و پیشنهادهای هیأت مدیره، دبیر کل و واحدهای تابعه و تأمین منابع مالی موردنیاز انجمن در نوبت صباح، ۱۸ مردادماه امسال در محل سالن کنفرانس شماره ۲ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان برگزار شد. حالی که در این جلسه از ۴۵ نفر عضو هیأت امنا، ۱۸ نفر اصلتاً، ۱۷ نفر وکالتاً و جمعاً ۳۵ نفر حضور داشتند. لازم به ذکر است، علی اکبر نشاط نایب رئیس هیأت امنا به دلیل کسالت در این جلسه حضور نداشت و سید محمود ابطحی رئیس هیأت مدیره رسمیاً عهده دار این مسئولیت در این روز شد.

در ابتدای جلسه سید محمد ابراهیم علوی دبیر کل انجمن، دستور کار این جلسه شامل: ارائه گزارش بازارس انجمن، ارائه گزارش صورت های مالی در سال ۹۵، رأي گيري جهت تصویب صورت های مالی و رفع ابهامات احتمالی، انتخاب بازارس اصلی و علی البديل، ارائه ی گزارش تقریغ بودجه ۹۵ و طرح بودجه ۹۶، ارائه ی گزارش وضعیت عضویت و تعداد اعضا

چهارمین گردهمایی خانواده‌پسته ایران

۵ تا ۸ دی ماه ۹۶ - جزیره زیبای کیش

با حضور کارشناسان مطرح کشور و جهان

پیامون آینده اقتصاد ایران، شناخت بازارهای مختلف بین المللی، شیوه بازاریابی و آینده باغ ریزی و باغ داری پسته

محسن جلال پور در جلسه مجمع عمومی انجمن پسته ایران، عنوان کرد:

به اندازه نیاز، پسته عرضه کنیم

صنعت پسته ایران ارزآورترین صنعت غیرنفتی است که بعضاً دخالت دولت قاهر با ارزهای نفتی آزارش می‌دهد. همچنین نسخه پیچی های خلق الساعه در جای جای اقتصاد، طومار بسیاری از تولیدکنندگان را در هم پیچیده و چرخ سرگردان اقتصاد ایران چه اقسامی را که به ورطه‌ی سقوط نکشانده است و کشاورز رنج کشیده این مرز و بوم نیز مصون نمانده است. اما محسن جلال پور عضو هیأت امنا انجمن پسته ایران که روزگاری بار ریاست پارلمان بخش خصوصی را بر سر و سینه‌ی خود کشیده، امیدوارانه به آینده‌ی اقتصاد مملکتش، چشم دوخته است. جلال پور سعی دارد با تحلیل‌های موشکافانه حرکت این اسب خسته و سواران پردمای آن را پیش بینی کند. در ادامه نقطه نظرات محسن جلال پور که در جلسه‌ی مجمع عمومی انجمن در سال جاری عنوان شده را می‌خواهد.

انتظارات پس از انتخابات ۹۶ و خصوصاً پس از تشکیل و معرفی کابینه، متفاوت و زیاد هستند. به اختصار آنچه به نظر بندۀ می‌آید را به عنوان یک تحلیل شخصی خدمت تان عرض می‌کنم.

باز هم یک سال دیگر با سربلندی برای پسته گذشت و ما در آستانه برداشت محصول جدید، ملاحظه می‌کنیم که کمتر از ۶ هزار تن، یعنی چیزی کمتر از ۲ تا ۳ درصد از کل محصول باقی مانده، که عملاً مانده‌ی چشمگیری نیست. بروز این واقعه در دوران سخت کاری، رکود و تقریباً ایستایی غالب بخش های اقتصادی کشور، نشان از همت والا در بخش‌های تولید، فرآوری، صادرات و مجموعه‌ی دست اندکاران این صنعت و تشکل‌های مربوطه دارد.

در خصوص وضعیت ارز و اینکه چه خواهد شد به صحبت های آقای دکتر بوستانی استناد می‌کنم. همینطور که ایشان بیان کرده دو نوع نگرش در این زمینه وجود دارد. یک دیدگاه ناشی از طرز نگرش کارشناسان، دست اندکاران دانشگاهی و فعالین اقتصادی که در عرصه حضور دارند است و دیگری نگاهی است که سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر یا همان حاکمیت به نحوه‌ی مدیریت جامعه

روز به روز افزایش پیدا کرده، بطوری که کل درآمدهای نفتی و جمع مالیاتی که امسال در بودجه پیش بینی شده، کفاف هزینه‌های جاری کشور را نمی‌دهد. نادری و ناچار بودن به مصرف، به دلیل روالی که در پیش گرفته‌یم، باعث شده است به بقیه منابع کشور دست اندکی کنیم و از همه‌ی ثروت‌های دیگر کشور نه تنها استفاده کردیم، بلکه صدمه جدی هم به آنها وارد آورده‌یم؛ امروز محیط زیست ما در خطر جدی است و در آستانه یک معطل بزرگ در بخش‌های مختلف زیست محیطی قرار داریم. آب که یک ثروت ملی است، در دهه‌های گذشته به یغما رفته است. البته به این هم اکتفا نکردیم و بعدها که نتوانستیم کشور را اداره کنیم به صندوق‌های بازنیستگی دست برد زده ایم و بحرانی را به عنوان بحران صندوق‌های بازنیستگی در کشور به وجود آورده ایم؛ به طوری که اگر به همین ترتیب که پیش می‌رویم، حرکت کنیم، تقریباً در سال ۱۴۰۴ کل بودجه کشور جوابگوی صندوق‌های بازنیستگی و نیازهای آنها نخواهد بود. امروز با وجود

دارد. متأسفانه این دو دیدگاه در سال های گذشته، فاصله‌ی زیادی داشته اند. هم اکنون هم نمی‌توان به اینکه کدام مسیر در دوره جدید مدنظر قرار می‌گیرد، اعتماد و اطمینان کرد. البته باید توجه داشت که یک اجبار ناشی از نیروهای بازار هم پیش روی اقتصاد ایران وجود دارد که نمی‌توان آن را نادیده گرفت.

ما تقریباً در پنج دهه گذشته یک اقتصاد وابسته به منابع زیر زمینی و سرمایه‌های ملی را در کشور پیش برده ایم. تحت این شرایط، تا اندکه زیادی مجموعه‌ی اقتصاد کشور وابسته به درآمدهای نفتی و ثروت بین نسلی شده است؛ اما عملاً دوره‌ی رفاه یکه با هزینه کرد ثروت کشور اتفاق افتاده را پشت سر گذاشته ایم. این ثروت‌ها باعث شده اند ما چار یک مشکل اساسی به نام دولت بزرگ و هزینه‌ی جاری فراوان دولتی که به لحاظ اعداد و ارقام حداقل پنج برابر حد جهانی است، شویم. از طرفی هزینه‌های جاری که امروز بیش از ۸۵ درصد از بودجه کشور را مصرف می‌کند

محصول مان دچار شک و تردید بشویم و روال طبیعی خود را از دست بدھیم، به نظر بندۀ چندان معقول نیست. بنابراین فکر می کنم بهتر است مثل سابق با مدیریت خوبی که در طول سال های گذشته اتفاق افتاده به تدریج با توجه به میزان نیاز و با قیمت روز، پسته خود را عرضه کنیم و صادر کنندگان هم به همین ترتیب در بازارهای جهانی حضور داشته باشند. اما آنچه صنعت پسته به شدت به آن نیاز دارد، یک مجموعه ای از بکارهای ها و شاید حداقل یک واحد بزرگ خرید و انباشت پسته است که در زمان عرضه زیاد در اول فصل بتواند پسته عرضه کنندگان را به قیمت و شرایط مناسب خریداری کند و در شرایط نیاز به صادر کنندگان عرضه نماید؛ همان کاری که شرکت تعوّنی در اوایل تشکیل انجام می داد. باید یادآوری کنم مسیر شرکت تعوّنی هم مثل بقیه مسیرهایی که در اقتصاد ما به غلط رفته است سمت و سوی صادرات، حضور در بازارهای جهانی، روابط ناسالم با اعضای خودش و متأسفانه به گرفتار شدن انجامید؛ اگر شرکت پسته یا شرکت های دیگر نقش تعديل و متوازن کننده بازار را بازی کنند و تسهیلاتی که به این شرکت ها داده می شوند، قابل قبول و با نرخ های ترجیحی باشد، تا ایجاد رانت و فساد و مسایلی از این قبیل نکند، به نظر من می تواند موثر باشد.

بطور کلی هنوز نمی توان برای آنچه که دولت دوازدهم در پیش دارد هیچ تخمین، حدس، گمانه زنی کرد که مسیر پیش رو را به سمت و سوی یک جراحی و کار اساسی و زیر بنایی می برد یا همین مسیر را ادامه می دهد. از شواهد و از آن چه در طول فعالیت دولت یازدهم و تشکیل کابینه دوره دوازدهم برمی آید که بیشتر گرایش به همان ادامه روال قبل وجود دارد. به هر حال نگاه کردن به این قضایا از سوی ما بعنوان فعالیت صنعت پسته، کمکی نمی کند؛ بلکه ما باید در مسیر مدیریت بازار و عرضه و اینکه به موقع در بازار حضور داشته باشیم و بازارهای جهانی را حفظ کنیم، گام برداریم و امیدوار باشیم که امسال هم با وضعیت محصول و بازار پیش رو و تجربه ی گذشته، سال کم تنش و شرایط فروش تقریباً مطلوب و وضعیت قابل قبولی در بازار پسته بینیم.

درست را پیدا کنیم و برخی از این چالش ها را مدیریت نماییم. راه دیگر، پیش رفتن با همین روال فعلی است که تا به امروز در دولت یازدهم دیده ایم. اینکه ادامه‌ی این روال تا چه زمانی امکان پذیر است و ادامه خواهد داشت رانه من می دانم و نه می توان پیش بینی کرد؛ اما مسلم است که برای آینده کشور یک روال درست، مناسب و دلسوزانه نیست. آنچه که امروز شما بعنوان فعالین صنعت پسته بیشتر به آن علاقه دارید و آمده اید بشنوید در خصوص قیمت پسته و بازار پیش رو است. باید بگوییم دولت هر کدام از دو مسیر اقتصادی را که برگزیند، صنعت پسته باز صنعتی است که سرپا خواهد ماند و شرایطی که برای تولید و تولید کنندگان پیش رو است، وضعیت را بدتر از وضعیت امروز رقم نخواهد زد! تنها موردی که در بحث پسته نگران کننده است، بحران آب و میزان برداشت ما در هكتار است. تصور من این است که سال پیش رو یعنی سال محصولی ۹۶ از بابت محصول، نگرانی وجود ندارد و ما در سال آینده در همین زمان، باز در شرایط امروز خواهیم بود؛ یعنی محصول مان صادر خواهد شد و امکان فروش این میزان محصول که مجموعاً محصول ایران و آمریکا ۶۱۵ هزار تن برآورد می شود، وجود دارد و در شرایط خوبی از نظر فروش قرار داریم. شاید هنوز هم مانیاز به هزینه کردن در بازار یابی نداشته باشیم؛ اما مدیریت بازار، مدیریت عرضه، مدیریت تقاضا و مدیریت حضور در بازارهای جهانی امری است که همیشه مورد تأکید دست اندکاران انجمن و همه کسانی که برای پسته و برای این صنعت فکر می کنند، تحلیل می کنند و دل می سوزانند بوده است. به نظر بندۀ اگر کسی در ابتدای محصول ۹۵ محصول خود را به قیمت ۲۸ هزار تومان در اول فصل فروخته باشد و در همین جمهوری اسلامی در بانک سپرده کرده باشد، امروز پیش از ۳۵ هزار تومانی که قیمت امروز پسته است عایدش شده است؛ بنابراین کسانی که اول فصل فروخته اند ضرر نکرده اند و کسانی هم که پسته را نگه داشته اند با فروش در قیمت های فعلی، متضرر نشده اند. پس اینکه ما به این نیت که ارز گران می شود و به این نیت که در پایان محصول ممکن است افزایش قیمت داشته باشیم و در فروش

مشکلات جدی برای صندوق ها، باز به این هم بسته نکردیم و وقتی که بیشتر گرفتار شدیم، بانک ها را هدف قرار داده ایم. بانک ها امروز وضعیت بسیار نابسامانی دارند و این وضع ریشه در اتخاذ سیاست اقتصادی غلط مبنی بر استفاده از منابع بین نسلی برای اداره کشور دارد؛ این موارد خبرهای خوبی نیستند و یک نگرانی جدی برای همه کسانی که دلسوز این کشور، نظام و مردم هستند، پیش می آورد. دولت دوازدهم در حالی تشکیل می شود که همه این مشکلات باعث شده است که معضل اساسی به نام بیکاری در کشور بیش از هر زمانی در طول تاریخ ایران خود را نشان دهد. آمار و ارقام متفاوت از ۳ تا ۳.۵ میلیون نفر بیکار که دولت اعلام می کند تا ۷ میلیون نفر که از سوی منابع غیررسمی منتشر می شود، هولناک است.

اُفت قیمت جهانی نفت، اقتصاد معتاد به منابع نفتی، رکود، فشار بر دریافت مالیات به دلیل ناداری پیش روی دولت دوازدهم، برای اداره کشور است و در چنین شرایطی انتظار معجزه هم نمی توان داشت. حتی اگر مردانی بسیار کارآمد تر و توانمند تر از مردانی که امروز قرار است دوره دوازدهم را تشکیل بدنهند در کابینه معرفی می شد، فکر نمی کنم این مسیر چندان امکان ادامه داشت. پس یک جراحی جدی اقتصادی نیاز است و هیچ جراحی هم بدون درد، خون ریزی و بدون آثار و عاقب نیست. اما آیا جامعه ما آمادگی این جراحی را دارد؟ سوالی است که امروز ذهن بسیاری از دست اندکاران، سیاست گذاران و مجموعه حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران را به شدت به خود مشغول کرده است. آیا ما می توانیم پس از بیش از پنج دهه، مسیر ریل اقتصاد مان را عوض کنیم و به یک ریل درست و یک مسیر درست هدایت کنیم؟ هزینه این کار چه میزان است؟ اینها سوالات پیش روی دولت دوازدهم است که باید برای این اساس سیاست گذاری کند.

به نظر من دولت دوازدهم تنها دو راه پیش رو دارد، یا باید تن به یک جراحی اقتصادی بدهد که قطعاً هزینه های بسیار سنگینی برای کشور و برای مردم خواهد داشت و قطعاً نارضایتی هایی به وجود خواهد آورد، اما نهایتاً پس از گذشت مدتی می توان امیدوار بود که ما مسیر

گزارش حضور انجمن پسته ایران در

اجلاس چشم بادامی ها

ابوالفضل زارع نظری

زمینه‌ی معرفی و ارائه‌ی آمارهای مربوط به آجیل‌های درختی از قبیل پسته، بادام، گردو، فندق، پکان و ماکادمیا انجام شد.

از اقدامات انجمن پسته ایران در این اجلاس ارائه‌ی یک سخنرانی درخصوص صنعت پسته ایران، جمع‌آوری متن و صوت مربوط به کلیه‌ی سخنرانی‌ها در مدت برگزاری این اجلاس، تحکیم روابط و تعاملات با برخی از اعضای هیأت مدیره

و پرسنل اتاق بازرگانی و صنایع چین و همچنین گفتگو با شخصیت‌های مختلف در حاشیه این اجلاس بود.

اشخاص مصاحبه شده در این اجلاس، سرکنسول ایران مقیم در گوانگجو، مدیرکل بخش آجیل‌های درختی اتاق بازرگانی چین، رئیس دپارتمان غلات و روغن‌های اتاق بازرگانی چین و مدیرعامل شرکت یونیورسال داینسیتی بودند. متن کامل برخی از سخنرانی‌ها و مصاحبه‌ها در بخش بازرگانی ماهنامه‌ی پیش رو منعکس شده است.

لازم به ذکر است، در این نشست یک تفاهم نامه‌ی همکاری مشترک بین اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین به نمایندگی آقای اسدالله عسگراولادی از ایران به امضارسید.

های معرفی شرکت‌ها و سالان کنفرانس اصلی بود.

شایان ذکر است بیش از ۳۰۰ نفر در این نشست حضور داشتند؛ از جمله اعضاي هیأت مدیره اتاق بازرگانی چین، آقایان جوزپی کالگانی نایب رئیس شورای جهانی خشکبار (INC)، اسدالله عسگراولادی رئیس اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین، دکتر خلیل شیرغلامی سرکنسول ایران در گوانگجو، علی مسائیلی کنسول اقتصادی

ایران، خانم ها مریم سادات سمعانی فرد دبیرکل اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین، آنیتا لم مدیر منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه شرکت واندرفول (Wonderful) از جمله‌ی مدعوین بودند. شایان ذکر است، آقایان کامبیز فرزادی عضو هیأت امنا و کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران، رامین یوسفی به نمایندگی از شرکت دشت سبز پسته سیرجان عضو حقوقی انجمن

پسته و علیرضا دارچینیان به نمایندگی از شرکت ویرامان به عنوان عضو حقوقی انجمن حضور داشتند. همچنین آقایان مجتبی غیاثی مدیرعامل شرکت پدیده سیرجان و محسن خندان از شرکت یونیپر از اعضای حقوقی انجمن پسته در حاشیه ای این اجلاس غرفه دار بودند.

در این سه روز در مجموع ۲۷ سخنرانی در

به نظر شما حضور انجمن پسته‌ی ایران در اجلاس‌های بین‌المللی مرتبط با صنعت پسته اهمیت دارد؟! البته برای پاسخ دادن به این سوال، هدف از شرکت در این نشست‌ها را بر این بگذارید که قرار است علاوه بر آگاهی یافتن از نقطه نظرات و دیدگاه رقبا، مشتریان و دست اندکاران صنایع مربوط به آجیل‌های درختی، به نحو شایسته‌ای صنعت پسته ایران هم معرفی گردد.

با این رویکرد، از سوی هیأت مدیره ای انجمن پسته‌ی ایران مأمور شدم در ششمين اجلاس بین‌المللی آجیل‌های درختی در شهر گوانگجوی کشور چین که از تاریخ ۱۱ تا ۱۳ مردادماه امسال برگزار می‌شد، شرکت نمایم. این اجلاس به همت اتاق بازرگانی چین و با حضور دست اندکاران صنایع مربوط به آجیل‌های درختی از سراسر دنیا برگزار شده بود.

به این ترتیب، یک روز زودتر در تاریخ دهم مردادماه ۱۳۹۶ در محل برگزاری این اجلاس حضور یافتم. برای ارائه‌ی یک تصویر کلی باید بگویم که این اجلاس شامل بخش‌هایی از قبیل: میز ثبت نام، سالان هایی برای تبادل اطلاعات و احتمالاً عقد قرارداد بین تجار، غرفه

مدیریت باعث پسته قبل و بعد از برداشت محصول

علی تاج آبادی پور

عضو هیأت علمی پژوهشکده پسته

آلودگی به افلاتوکسین نقش مهمی ایفا می کند و لذا انتخاب زمان مناسب برداشت با توجه به نوع رقم و شرایط اقلیمی دارای اهمیت بالایی است و در باعث های مخلوط و مشکل از ارقام مختلف و با دوره زمان رسیدن متفاوت، برداشت هر رقم، جداگانه و در زمان مناسب خود صورت گیرد.

- زمانی که ۷۰-۸۰ درصد پوست رویی میوه به راحتی از پوست سخت استخوانی جدا شود زمان برداشت فرا رسیده است. در این زمان پوست سبز پسته به سفید عاجی تا قرمز و ارغوانی تغییر رنگ می یابد.

- به منظور برداشت محصول بایستی از چادرهای بهداشتی و دوره و سبدهای منفذ دار استفاده گردد. بدین ترتیب که چادرها در زیر درخت پهنه شده و محصول پس از جداشدن از درخت روی آن ریخته شده و به سبدهای مورد نظر انتقال یافته و در کوتاهترین زمان به ترمینال فرآوری انتقال یابد. باید تنها از یک روی چادر استفاده شود و همیشه یک روی مشخص آن روی خاک قرار گیرد.

- چادر بطور کامل در زیر تاج درخت و اطراف آن پهنه شود بطوری که امکان ریزش محصول بر روی خاک وجود نداشته باشد و در صورت ریزش احتمالی محصول بر روی خاک از مخلوط کردن آن با بقیه محصول که باعث آلودگی به قارچ می شود جدا خودداری شود.

- از قراردادن محصول برداشت شده در برابر تابش آفتاب (چه در باعث و چه در کارگاه فرآوری) جدا خودداری گردد.

- لازم است عملیات برداشت در ساعت اولیه روز صورت گیرد تا دمای توده محصول برداشت شده در اثر گرمای روز افزایش نیابد.

- در عملیات برداشت از لگد کردن محصول برداشت شده و وارد آمدن صدمه مکانیکی به پوست سبز پسته جلوگیری گردد.

- از مخلوط کردن محصول پسته برداشت شده از باعث های مختلف جهت پیشگیری از انتقال آلودگی و گسترش آن پرهیز گردد.

دانه، حدود ۹۵ درصد از کل فسفر جذب شده در طول سال است. میزان فسفر برداشت شده از درختان سال پربار بیش از شش برابر فسفر برداشت شده در سال کم بار است. به ازای برداشت هر تن پسته خشک، ۳ کیلوگرم فسفر خالص از خاک خارج می شود و سالانه حدود ۴ کیلوگرم در هکتار فسفر خالص در قسمت های دائمی درختان پسته (رشد شاخه ها و ریشه ها) مصرف می شود. به دلیل حرکت کند فسفر در خاک بهتر است کودهای فسفره در زمستان و در عمق ریشه در داخل شیاری به عمق حداقل ۳۰ سانتی متر روی کود حیوانی مصرف گردد. به دلیل تثبیت فسفر در خاک های قلیایی بهتر است کود های فسفره نیز نزدیک به زمان مصرف آن توسط گیاه (زمان رشد مغز) استفاده شود. به دلیل تثبیت فسفر با عناصر معدنی خاک بایستی بصورت نواری مصرف شود. البته کود های فسفره هم می توانند بصورت کود آبیاری مصرف شوند. باید توجه داشت که فسفر می تواند با کلسیم واکنش داده و تولید رسوب فسفات کلسیم کند و باعث گرفتگی قطره چکان ها شود.

در زمان رشد مغز هر عاملی که باعث ریزش برگها شود، خسارت های جبران ناپذیری به محصول همان سال و محصول سال آینده و سلامت درخت (جلوگیری از سرخشکیدگی در سالهای آینده) وارد می آید. بنابراین کنترل آفات مخصوصاً پسیل، انجام آبیاری به موقع و کافی، کودهای مناسب و کافی مخصوصاً در سال های پر محصول ضروری است.

آبیاری نزدیک به زمان برداشت محصول آخرین آب قبل از برداشت محصول باعث افزایش درصد خندانی در پسته می شود. سعی شود در باغاتی که خوشه های رسیده به دلیل سنگینی شاخه ها روی زمین قرار گرفته اند، آبیاری حداقل ۱۰-۱۵ روز قبل از برداشت محصول انجام شود. به دلیل اینکه احتمال آلودگی این خوشه ها افزایش می یابد.

برداشت پسته - برداشت به موقع محصول در کاهش پسته های زودخندان و جلوگیری در ایجاد

درختان بارور پسته در سال پربار در زمان رشد مغز دوسوم نیتروژن مورد نیاز خود را جذب می کنند. به ازای ۲۵,۵ کیلوگرم نیتروژن خالص از خاک خارج می شود. در صورتی که نیتروژن در خاک به اندازه کافی وجود نداشته باشد، میزان زردی برگ ها و ریزش آنها و همچنین پوکی و نیمه مغز شدن افزایش می یابد. بنابراین استفاده از کود های ازته در زمان رشد مغز ضروری است.

جذب پتاسیم نیز توسط گیاه پسته به شدت تحت تأثیر وضعیت سال آوری قرار دارد. ظرفیت جذب پتاسیم در درختان سال پربار ۲,۲ برابر ظرفیت جذب پتاسیم در درختان سال کم بار است. بیشترین ظرفیت جذب پتاسیم در مرحله پرشدن دانه می باشد، به نحوی که بیش از ۹۰ درصد پتاسیم مورد نیاز گیاه در سال های پربار و کم بار در این مرحله جذب می شود. به ازای برداشت هر تن پسته خشک، ۲۴ کیلوگرم پتاسیم خالص از خاک خارج می شود. از بخشی استفاده از پتاسیم بصورت کود آبیاری بیشتر از روش سرک است. در استفاده از کود پتاسیمی روی سطح خاک، باید بصورت نواری مخصوصاً در خاک های با ظرفیت بالای تثبیت پتاسیم (خاکهای سنگین) استفاده شود. کلونیدهای خاک پتاسیم را جذب می کنند؛ در صورتی که پتاسیم بصورت نواری استفاده گردد، بعد از اشباع کلونیدها، میزان پتاسیم در محلول خاک جهت جذب پتاسیم افزایش می یابد.

جذب فسفر بر عکس جذب نیتروژن است. میزان فسفر جذب شده از خاک در درختان سال کم بار حدود ۳۰ درصد بیشتر از میزان کل فسفر جذب شده در درختان سال پربار است. مقدار جذب فسفر در مرحله رشد بهاره درختان کم باز، حدود ۳۵ درصد و مرحله پرشدن دانه حدود ۶۵ درصد است.

بیشترین میزان جذب فسفر در مرحله پرشدن دانه پسته اتفاق می افتاد. مقدار جذب فسفر درختان بارور پسته از خاک، در سال پربار در مرحله پرشدن

گل سال بعد مفید است. اواخر فصل پاییز و قبل از شروع بارندگی ها مناسب ترین زمان جهت بررسی وضعیت عناصر غذایی در خاک و همچنین تغییرات شوری خاک می باشد. نمونه گیری خاک بعد از فصل برداشت محصول، وضعیت شوری در ناحیه ریشه درختان را مشخص می کند. در فصل زمستان که درختان در خواب بسر می بندند به جز مناطقی که دچار شوری آب و خاک هستند، نیاز به آبیاری نیست. در فصل زمستان ماندابی شدن خاک مشکلی را برای درختان ایجاد نمی کند و نیز مشکلات مربوط به بیماری هایی نظیر گموز را نیز خواهیم داشت. از طرفی، زمین سرد بوده و راندمان آبیاری اضافی جهت آبشویی افزایش می یابد. آبشویی بایستی بعد از اصلاح ناحیه آبیاری و قبل از عملیات کوددهی زمستانه باشد. انجام یک نوبت آبیاری پس از دادن کود جهت ایجاد شرایط مناسب جذب کود به وسیله‌ی گیاه در شروع فصل رشد، مفید خواهد بود.

می گردد. بنابراین مواد غذایی مورد نیاز گیاه در شروع فصل رشد مهیا نیست و بسیاری از شاخه ها به دلیل عدم وجود مواد غذایی قادر به شروع رشد نمی باشند و از بین می روند. این مشکل زمانی شدیدتر است که گیاه مبتلا به بیماری نماتد نیز باشد. از بین رفتن ریشه ها در عارضه سرشکنیدگی دلیل اصلی عدم امکان رشد مناسب سر شاخه ها با وجود از بین رفتن قسمت زیادی از درخت یا انجام هرس شدید می باشد.

به دلیل کاهش غلظت شیره سلولی، شاخه هایی که در سال گذشته دارای محصول زیادی بوده اند نیز ممکن است در اثر سرمای زمستانه نیز از بین بروند. در زمان بعد از برداشت، درختان بارور پسته در سال پریار بعد از برداشت به مقدار کمی کود های ازته نیاز دارند. لذا حفظ برگ ها تا زمان برگریزی طبیعی با کنترل آفات (پسیل) و انجام یک نوبت آبیاری پس از برداشت محصول و استفاده از کود های ازته جهت افزایش ذخیره مواد غذایی در شاخه ها و ریشه ها و رشد ریشه ها و حفظ جوانه های

عملیات پس از برداشت محصول ریشه ها دارای دو دوره رشدی متفاوت هستند. رشد ریشه در اواخر تابستان شروع شده و در طول پاییز ادامه می یابد. هم سرعت رشد و هم طول دوره رشد در اواخر تابستان و اوایل پاییز به طور مشخص بیشتر از رشد در دوره اولیه، یعنی رشد بهاره می باشد. در طی این مدت کربوهیدرات های ساخته شده توسط برگ ها از طریق آوندهای آبکشی به ریشه ها انتقال می یابد. حداکثر فعالیت رشدی ریشه ها در پاییز یعنی در زمان برداشت میوه و بعد از آن می باشد. در اوایل بهار، نیاز غذایی درخت به وسیله مواد غذایی که در پاییز سال قبل در ریشه ها و بافت های چوبی ذخیره شده اند، تأمین می شود. رشد مناسب ریشه در فصل پاییز نه تنها سطح جذب مناسب را فراهم می کند، بلکه نقل و انتقال مواد ذخیره شده برای رشد سریع و قوی را در فصل بهار فراهم می کند. در صورت عدم تأمین غذای کافی، رشد بسیاری از ریشه ها محدود می شود، حتی فقر شدید مواد غذایی باعث مرگ بسیاری از ریشه ها

انبارداری پسته

احمد شاکر اردکانی

عضو هیأت علمی پژوهشکده پسته

و شب پره خرنوب در باغ و انبار به پسته خسارت می زند. بر اساس نتایج مطالعات انجام شده، اگر محصول پسته پس از برداشت و فراوری در انبارهایی نگهداری شود که دمای آن کمتر از ۹,۵ درجه سانتی گراد باشد، دو حشره شب پره هندی و شب پره خرنوب قادر به رشد و نمو روی مغز پسته و در مجموع خسارت به آن نیستند.

۴- قارچ‌ها:

خارج ها در صورت مساعد بودن شرایط ابیار به سهولت دانه های انبیاری را مورد حمله قرار می دهند. این موجودات قادرند تغییرات زیادی را در دانه ها بوجود آورده و طعم آنها را تغییر دهند یا بر اثر ترشحات خود سم آفلاتوکسین را ایجاد نمایند که از خطرناک ترین سموم شناخته شده می باشد. اکثر قارچ ها در رطوبت نسبی بالای ۷۵ درصد و دمای بالاتر از ۲۰ درجه سانتی گراد رشد می کنند. هر چه رطوبت ابیار بالاتر باشد امکان ایجاد آلودگی بیشتر و شرایط برای رشد و فعالیت قارچ ها مناسب تر است.

موش ها جوندگانی هستند که به طرق زیر به دانه های انباری خسارت می زنند:

۱- قسمت زیادی از دانه ها را می

خورند.

۱- می تواند باعث اسفل میگردد

۳- دانه را با مدفعه، ادار و موی خود آگشته می سازند.

۱- بیسند و بسته بندی مکانی داده می‌شود.

سوندھ سردار و سبب ریترس امہ می شوند.

از خصوصیات بارز موش ها تولید مثل

سریع و تعداد نسل زیاد انهاست. اینبارهای غیر بهداشتی و خانه های روستاوی محل مناسبی برای تکثیر و زندگی موش ها

است. وجود شکاف و درز در زیر و ندار
درها یا پنجره های شکسته، سوراخ
اطراف لوله ها، کابل ها و فاضلاب
ها، سوراخ های زیرشیروانی ها راه
های نفوذی خوبی برای ورود موش ها
هستند. با رعایت اقدامات بهداشتی تا

حشرات به عمل می آید، متفاوت است.
با این وجود انبار نگهداری پسته به
هر شکلی که ساخته شود باید کاملاً
خشک و خنک بوده و رطوبت نسبی
آن زیر ۶۵ درصد باشد و چنانچه تدبیر
بهداشتی در آن رعایت نشود محصول
نگهداری شده مورد آسیب فراوان قرار
خواهد گرفت.

دانه پسته موجودی است زنده که عامل موثر در حفظ، نگهداری و جلوگیری از آلودگی آن در انبار را می‌توان به دو گروه عوامل زنده و عوامل غیرزنده تقسیم نمود. عوامل غیرزنده یا فیزیکی شامل درجه حرارت، رطوبت نسبی، نور، اکسیژن و عوامل زنده شامل حشرات، قارچ‌ها، موش‌ها و غیره می‌باشد که فعالیت آنها بستگی کامل به درجه حرارت و رطوبت نسبی انبار دارد. عوامل مؤثر در نگهداری پسته در انبار

۱۰

درجه حرارت يكى از عوامل موثر در رشد، نمو و فعالیت حشرات است. افزایش درجه حرارت انبار تا حدی باعث افزایش رشد و کوتاه شدن چرخه زندگی آفات و در نتیجه بالا رفتن شدت تنفس و افزایش فعالیت های متابولیکی دانه پسته می شود. هر چه شدت تنفس بیشتر باشد مقدار بیشتری حرارت و رطوبت تولید می گردد. همچین گرما باعث افزایش فعالیت قارچ ها می شود.

رطوبت نسبی ۲- ر طوبت برای انجام هر گونه فعالیت بیولوژیک ضروری است. افزایش رطوبت نسبی انبار باعث بالا رفتن رطوبت پسته و در نتیجه افزایش فعالیت های بیوشیمیایی و افزایش تنفس آن می گردد. همچنین باعث تسريع فعالیت قارچ ها و حشرات می شود.

-۳- حشرات و افات
به طور معمول حشرات از مواد انباری تغذیه نموده و موجب کاهش کیفیت محصول و زیان های اقتصادی می گردند. حشرات برای فعالیت های خود به گرما و رطوبت کافی نیاز دارند. به عنوان مثال شب پره هندی در انبار

انبارداری یک خدمت اقتصادی است و عبارت از نگه داشتن کالا به منظور عرضه به موقع آن یا گسترش دادن مدت عرضه آن است، به نحوی که کالا برای مدتی بیشتر قابل دسترس و مصرف باشد. در اقتصاد هر کشوری انبارها حلقه هایی از زنجیر تولید، انتقال، توزیع و مصرف اند و نقش اتصال و واسطه را در انتقال کالا از مناطق تولید به بازارهای مصرف و سپس توزیع محلی بر عهده دارند. بهایی که مصرف کننده برای هر کالایی می پردازد، برابر مجموع قیمت خرید کالا، هزینه حمل و نقل، هزینه انبارداری و سود فروشنده است. هزینه های حمل و نقل و انبارداری اغلب اوقات در مقایسه با قیمت تمام شده کالا، مبلغ قابل ملاحظه ای را به خود اختصاص می دهد. بنابراین استفاده از شیوه های صحیح انبارداری موجب کاهش چنین هزینه هایی می شود که در نهایت به تقلیل بهای پرداختی از طرف مصرف کننده خواهد انجامید، ضمن این که برای مصرف کننده، انبار نقش عمده خود را از نظر قابلیت کاربرد و سهولت دسترسی به کالا نشان می دهد پسته یکی از مهم ترین محصولات غیر نفتی ارز آور کشور می باشد که انبارداری آن نیز حائز اهمیت زیادی می باشد.

۱۴ شرایط نگهداری پسته در انبار

پسته های خشک شده قبل از صادرات
جهت انجام عملیاتی نظیر جدا کردن
پسته های دهان بسته، صدمه دیده،
آفت زده و در نهایت غربال کردن و
درجه بندی به انبارهای موقت منتقل
می شوند. معمولاً در این زمان از کیسه
های کنفی یا پلاستیکی جهت انبار
کردن پسته استفاده می شود، هر چند
که می توان به منظور کاهش عملیات
کارگری از مکان هایی به نام سیلو
جهت این کار استفاده نمود که در این
صورت سیلو باید کاملاً بسته و غیرقابل
نمود ساخته شده باشد.

به طور کلی ساختمان انبار خشکبار
بسیه به مناطق مختلف آب و هوایی،
ظرفیت انبار و روش نگهداری محصول
(کیسه و فله) و مبارزه هایی که علیه

نقاليه، دستگاه های بالا برنده و ماشين های دستي، چرخ اين ماشين ها باید حتماً از جنس لاستيك و توپر باشد.
باید از گذاشتن محصول به صورت مستقيمه روی زمين کف انبار خودداري کرده و همواره کالا بر روی بارپا (پالت) گذاشته شود. برای تأمین گردهش هوا در درون انبار باید فاصله بین سطح بالائی کالاي مورد نگهداری و يا بالاترین رديف سنتهای کالا و سقف انبار حداقل ۶۰ سانتيمتر باشد.

جابجايی، گذاشتن و چيدن بسته های کالا (اگر بسته بندی شده باشد) در انبار باید ترتيبی باشد که بسته های کالا که زودتر در انبار آورده و گذاشته شده اند برای پخش و مصرف نيز زودتر از انبار بیرون برده شوند. در هنگام آوردن و يا بیرون بردن کالا از انبار روش نائي درون انبار باید به گونه ای باشد که همه جای درون انبار به طور یکنواخت به خوبی روشن باشد. انبار باید مجهز به وسائل ايمني و آتش نشاني برابر مقررات و نظر مراجع قانوني ذيصالح کشور باشد.

برای نگهداری بهتر کالاي مورد نگهداری در انبار، در مناطق سردسیر و در فصول سرد می توان با باز گذاشتن پنجره های توری دار انبار موجب خنک شدن کالا شد. برای نگهداری بهتر کالاي مورد نگهداری در انبار، در روزهایی که هوا گرم و خشک است و بارندگی نیست بهتر است پنجره های توری دار انبار را برای خشک ماندن کالا باز گذاشت.

روش های کنترل آفات

آفات تهديدي جدي برای ايمني و مناسب بودن غذا بشمار می روند. هجوم آفات در محل های تكثير و محل هایي که مواد غذائي قرار دارد، پيش می آيد. به منظور جلوگيري از ايجاد محيطي مناسب برای رشد آفات باید از راهكارهای بهداشتی مناسب استفاده شود. با فراهم ساختن شرایط خوب بهداشتی، پايش مناسب و بازرسي مواد ورودي به واحد توليدي می توان احتمال هجوم آفات را به حداقل رساند و مصرف آفت کش ها را محدود کرد.

۱- جلوگيري از ورود آفات

ساختمان باید وضعیت مناسبی داشته باشد تا از ورود آفات پيشگيری شود و مكان های بالقوه برای تکثیر ايجاد نشود. سوراخ ها، منافذ، آب گذرها و

حدائقل يك بار دور بیرونی انبار از سوی مسئول انبار بازيبي و بازرسی شود و از دید پاكیزه بودن و نبودن آفت، رطوبت و تم زدگی و نيز خشك بودن پيرامون انبار اطمینان حاصل گردد.

۴- بازرسی کف انبار

قبل از ریختن جنس در انبار و يا قرار دادن گونی ها و کيسه ها باید دقت کرد که کف انبار رطوبت نداشته باشد و در صورتی که کوچکترین اثر نم مشاهده گردد باید از ریختن جنس روی کف خودداري شود و اگر برای از بین بردن رطوبت راهی وجود نداشت، در اين صورت باید گونی ها را روی پایه هایي از چوب خشك سالم يا از سیمان قرار داد. در مناطق مطرطب اين چاره جوبي، هميشه ضروري است.

۵- ضد عفونی انبار

باید پيش از آوردن کالاي جديد به انبار و پس از هر بار بیرون بردن همه کالاهای مورد نگهداری در انبار، کف، دیوارها و سقف انبار را کاملا مرمت (در صورت نياز) نظافت، پاكیزه و با مواد ضد عفونی کننده مجاز ضد عفونی مانند فستوكسين و متيل بروماید و سموم ديگر ضد عفونی کرد. البته امروزه مصرف متيل بروماید به خاطر جنبه های ايمني کمتر شده است.

۶- حمل و نقل و چيدن محصول

و بيزگي های کالاي مورد نگهداری در انبار و بسته بندی آن (اگر بسته بندی شده باشد) باید مطابق با استانداردهای ملي ايران مربوطه باشد. حمل و نقل و چيدن کالا در انبارهای کوچک (تا يك صد تن) با استفاده از نيروي انساني انجام می گيرد. برای چيدن گونی ها يا صندوق ها بر روی هم، ابتدا از آنها پلکانی برای بالارفتن ساخته می شود و بعد از پايان عمل پله ها را نيز روی قسمت بالائي محصول قرار می دهن. گرداگرد و بین کيسه ها يا جعبه های چиде شده، راهرويی تعبيه می گردد. عرض راهرو گرداگرد انبار نسبت به بزرگي يا کوچکي انبار تغيير می کند.

همچنین برای اينكه امكان ضد عفونی کردن سقف وجود داشته باشد، باید فاصله اي بین سطح فوقاني کالا و سقف انبار منظور گردد. وسائل حمل و نقل و چيدن کالا در انبارهای بزرگ (بيش از يكصد تن) اغلب به کمک نيروي برق كار می کند. اين وسائل عبارتند از نوار

حد زبادي می توان از داخل شدن و تکثیر موش ها در انبار جلوگيري نمود.
روش های انبارداری

به علت نقص های فني انبارها و عدم آشنایي با روش های انبارداري پيشرفته هر سال مقايدر زيادي محصولات کشاورزی در کشور فاسد می شود. بنابراین، در ساختمان انبارها طرز انبارداري و وسائل حمل و نقل، باید نکاتي چند را رعایت کرد، تا بتوان مانع خطرات احتمالي گريدي:

۱- پاكیزگي انبار
بعد از خروج تمام يا قسمتی از محتويات انبار و همچنین قبل از ورود جنس تازه بايد انبار را پاكیزه کرد. برای پاكیزه کردن انبار، فقط باید از جارو استفاده شود و پاشیدن آب به هیچ وجه مجاز نیست. علاوه بر نظافت کف انبار، دیوارها نيز باید با جارو پاكیزه شود. چون ممکن است فضولات و کثافات جمع آوری شده، حاوی تخم يا کرم حشرات باشد، باید آنرا سوزانيد و در هر مورد اگر در محتويات انبار حشرات مضر يا کرم يا تخم آنها دیده شود باید با نظارت متخصصان فن در و دیوار را ضد عفونی کرد.

۲- بازرسی محصول
جنسی که وارد انبار می گردد قبل بازرسی شود تا از عدم آلوگی آن به حشرات، کنه ها و آفات اطمینان حاصل گردد. برای انبارهای کوچک ساده ترين روش بازرسی، روش بازرسی چشمی است. در مورد انبارهای بزرگتر و يا در مواردی که جنس آلوه به نظر می رسد، برای حصول اطمینان از سلامت جنس باید نمونه آن را برای آزمایش متخصصين ارائه نمود. علاوه بر اين حداقل هر هفته يکبار محظوظ انبار باید از نظر وجود آفات و امراض نيز بازرسی شود. همچنین از انبار کردن محصولاتي که به سهولت بو را جذب می کنند، در پسته، باید خوداري کرد و به هنگام ضرورت باید آنها را دور از هم قرار داد.

۳- بازرسی دور انبار
دور انبار به هیچ وجه نباید بوسيله پلکان ثابت و غيره به زمين متصل باشد، چون اين کار ورود موش را به انبار تسهيل می کند. پلکان عبور برای تخلیه و پرکردن انبار باید بلا فاصله بعد از کار روزانه برداشته شود. باید هر هفته

شدنتایج نشان داد که بیشترین اکسیداسیون در شرایط دمای محیط اتفاق می‌افتد. دی اکسید کربن شرایط نگهداری را بخصوص در دمای پایین بهبود می‌بخشد. از نظر سرعت واکنش تشکیل پر اکسیدها مشاهده شد که هر چه دما افزایش یابد نسبت هوا به دی اکسید کربن به سمت یک نزدیک می‌شود. این بدین معنی است که هیچ گونه اثر منفی توسط هوا و دی اکسید کربن در دمای ۳۰ درجه سانتی گراد اتفاقاً نمی‌افتد.

اندازه گیری دما و رطوبت نسبی انبارها نشان داده است که مقدار رطوبت نسبی انبار در ۸ ماه از سال در حدی نیست که امکان رشد قارچ ها وجود داشته باشد. در فصل زمستان که رطوبت نسبی هوا بالا می رود، دمای پایین انبار گسترش قارچ ها را محدود می کند بنابراین رعایت اصول انبارداری مثل تهويه کافی و بهداشت انبار می تواند در حفظ کیفیت محصول تأثیر زیادی داشته باشد.

ردیابی محموله ها

نظریه این که بعضی از محموله های پسته صادراتی ایران بخصوص به کشورهای اروپایی به دلیل بالا بودن میزان آفلاتوکسین از حد مجاز کشورهای خریدار مرجوع می شوند بنابراین ردبایی معکوس کالا منتهی به باقداران، صادر کنندگان و ترمینال های فرآوری کاملاً محسوس و ضروری است. از طرفی اجرای سیستم ردبایی و نشانه گذاری روی محموله ها مورد تأکید کمیسیون اروپایی نیز می باشد. در این زمینه می توان با کمک مرکز ملی شماره گذاری کالا و خدمات ایران، از فناوری رمزینه (بارکد) استفاده نمود.

محل های نگهداری باید کاملاً تمیز باشند.

۶- اثربخشی پایش

روش های بهسازی برای اثر بخشی
باید به طور دوره ای، به طریقی که
قبل از شروع، بازرگانی و ممیزی انجام
شود، پایش گردد و یا در صورت لزوم،
نمونه گیری میکروبیولوژی از محیط
و سطوح در تماس با غذا، بازبینی مرتب
و مطابقت با وضعیت تغییر یافته انجام

نگهداری پسته خشک شده

نگهداری پسته در انبار برای انجام مراحل قبل از صدور لازم است. عمر نگهداری پسته در انبارها بستگی به مقدار رطوبت آن و دمای انبار دارد. از طرفی تا قبل از بسته بندی در بسته های غیر قابل نفوذ به رطوبت و در شرایطی که پسته در انبارهای معمولی قرار دارد، رطوبت آن تحت تأثیر رطوبت هوای انبار قرار داشته و با آن به تعادل می رسد. یعنی اگر رطوبت انبار زیاد باشد پسته براحتی رطوبت آن را جذب نموده و یس از رشد قارچ ها، مقدار

آفلاتوکسین آن افزایش پیدا خواهد کرد.
در مطالعات انجام شده بر روی پسته
خام، نتایج نشان داد که تغییرات طعم و
بافت تحت تأثیر تمامی فاکتورهای مورد
بررسی (دماهی نگهداری، زمان نگهداری
و درصد گاز اکسیژن) معنی دار می
باشد. اما پذیرش کلی محصول فقط
تحت فاکتور زمان نگهداری معنی دار
است. بیشترین زمان ماندگاری برای
پسته خام خشک تحت شرایط ۵ درجه
سانانی گراد و کمتر از ۲ درصد غلظت
گاز اکسیژن بر اساس پذیرش کلی پائل
ها به مدت ۲۸۴ روز تعیین گردید.
در یک مطالعه دیگر جهت سنجش
پایداری انبارداری نمونه ها انجام

سایر مکان هایی که احتمال ورود آفات را میسر سازد باید کاملاً بسته شوند. برای مثال، شبکه های سیمی توری که روی پنجره های باز، درها و هوواکش ها قرار داده می شوند باعث کاهش ورود آفات می شوند. در محوطه کارخانه و محل فرآیند مواد غذایی حیوانات نباید وجود داشته باشند.

سیر

منابع بالقوه غذا باید در ظروف مقاوم به آفات و بالاتر از سطح زمین و به دور از دیوارها نگهداری شوند. قسمت های داخلی و خارجی ظروف و محل های نگهداری مواد غذایی باید به طور کامل تمیز نگهداشته شوند. در صورت لزوم مواد زائد نیز باید در ظروف سرپوشیده و مقاوم به آفات نگهداری شوند.

۱۰

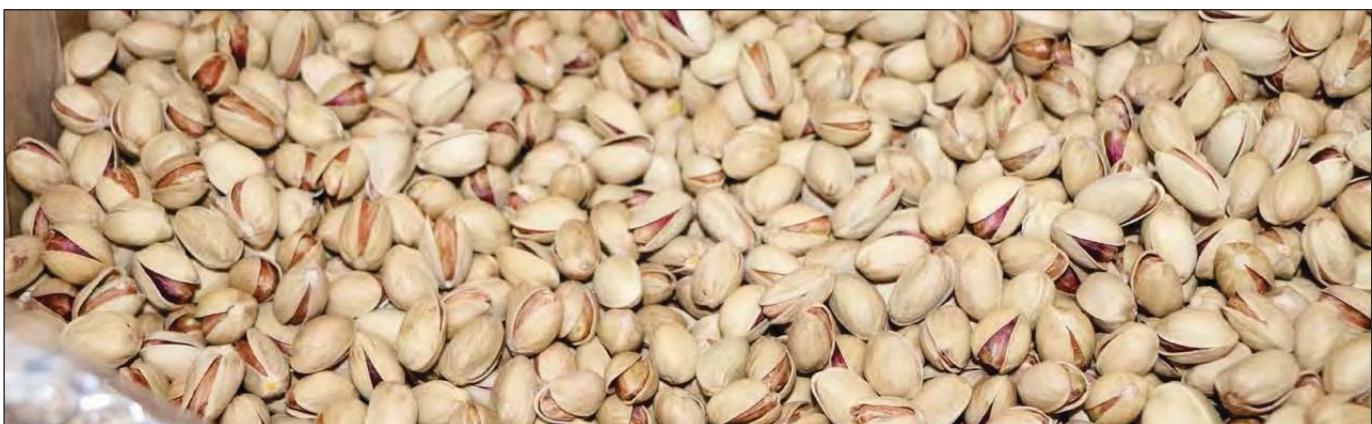
تأسیسات و محیط اطراف آن باید به طور مرتب برای شناسایی و هجوم آفات پازرسی شوند.

۱۷

با افزایش جمعیت آفات باید نسبت به برنامه مبارزه اقدام شود (قبل از آنکه بر اینمنی و مناسب بودن غذا اثرات سوء بگذارند). از مواد شیمیائی و عوامل فیزیکی و بیولوژیکی باید به گونه ای استفاده شود که هیچ گونه اثر سویی از نظر اینمنی و مناسب بودن غذا بر جای نماند.

رموارد زائد

اقدامات مناسب برای دفع و نگهداری مواد زائد باید پیش بینی گردد. لازم است از تجمع مواد زائد در محل های تولید و نگهداری موادغذایی و سایر محل های مرتبط به آن جلوگیری شود، مگر آن که استفاده از آن غیر قابل اجتناب باشد. در این رابطه رعایت نکات بهداشتی، ضروری است و در هر حال

دکتر رضا بوسستانی در جلسهٔ مجمع عمومی انجمن پیش‌بینی کرد:

افزایش نرخ ارز اجتناب ناپذیر است

کم شدن بازده روی ریال، نرخ دلار افزایش پیدا کند.

عکس همین عوامل در آمریکا روی نرخ دلار اثر دارد؛ یعنی اینکه اگر در آمریکا تورم کم شود، نرخ دلار در ایران باید افزایش پیدا کند؛ اگر نرخ بهره در آمریکا افزایش پیدا کند در ایران باید نرخ دلار افزایش یابد.

تأثیر عوامل داخلی بر نرخ ارز

همانگونه که در شکل (۱) مشاهده می‌کنید، نرخ ارز از سال ۹۲ تا کنون نرخ دلار رسمی یک خط صاف است که با یک شیب ملایم بالا می‌رود و نرخ دلار بازار آزاد با نوساناتی که حدود ماه‌های دی و بهمن اتفاق می‌افتد، بالا می‌رود و دوباره پایین می‌آید. مطلب مهم این است که بین نرخ دلار رسمی و بازار آزاد ۱۶ درصد شکاف وجود دارد؛ یعنی نرخ دلار بازار آزاد ۱۶ درصد بیشتر از نرخ دلار رسمی است. این ۱۶ درصد نشان می‌دهد که دلار به عنوان یک کالا، دو قیمت متفاوت دارد که با منطق اقتصادی هم خوانی ندارد. این دو نرخ باید یکسان شوند و دولت در این فکر است که این یکسان سازی را انجام دهد، اما سوال این است که چه زمانی انجام می‌دهد؟ باید توجه داشت که بازار هم بر تضمیم دولت تأثیر می‌گذارد. از سوی دیگر، اگر تورمی که از پایان سال ۹۲ و با شروع به کار دولت یازدهم وجود داشته را حساب کنیم و تفاوت تورم داخل و خارج را بسنجیم، تا کنون حدود ۱۱ درصد عقب ماندگی در نرخ دلار وجود دارد. یعنی اگر قرار بود دلار بر اساس تورم ها تعديل شود، امروز باید قیمت آن ۱۱ درصد بیشتر از قیمتی باشد که در بازار آزاد در حال معامله است (شکل ۲). البته تورم ۱۰ درصدی اگرچه برای ما خوشایند است، ولی یک پدیده غالب در اقتصاد جهانی نیست؛ امروزه همه‌ی کشورها تورم زیر ۱۰ درصد را تجربه می‌کنند، به طوری که کشورهای در حال توسعه تورم حدود ۵ درصد و کشورهای توسعه یافته تورم حدود ۲ درصد دارند. شاید فکر کنیم که به موقیت رسیده ایم، اما این موقیت ما نسبت به موقیت کشورهای دیگر و شرایط عادی آن کشورها همچنان کمرنگ است. نکته‌ی دیگر اینکه نرخ سود در شبکه بانکی ما بالاتر از نرخ

و چنانچه این عوامل در کنار هم قرار گیرند چه انتظاری باید از بازار ارز داشته باشیم. در واقع می‌خواهیم سمت و سوی این بازار را پیش‌بینی کنم. مهم ترین عاملی که بر از اثر دارد، شرایط اقتصادی کشور است؛ یعنی اینکه چه سیاست‌های پولی اجرا می‌شود؛ تورم چقدر است؛ تولید چقدر است؛ وضعیت درآمدهای ارزی کشور چگونه است و در نهایت مردم نسبت به نرخ ارز چگونه فکر می‌کنند، البته این موارد بخشی از عوامل هستند. عوامل دیگری وجود دارد که ناشی از اقتصاد خارجی است؛ به این معنی که اگر در مورد نرخ دلار صحبت می‌کنیم، باید بدانیم که علاوه بر شرایط اقتصاد ایران، شرایط اقتصاد آمریکا نیز بر آن اثر دارد. پس چنانچه بخواهیم تحلیلی در این خصوص داشته باشیم، باید بدانیم که در ایران و آمریکا چه اتفاقی می‌افتد. با کنار هم قرار گرفتن این دو، می‌توان پیش‌بینی کرد که روند تغییرات دلار چگونه خواهد بود.

عوامل تأثیرگذار بر نرخ ارز

دو عامل تورم و رشد اقتصادی در ایران روی نرخ ارز اثر می‌گذارند. اگر تورم زیاد باشد، انتظار داریم نرخ ارز بالا رود. همچنین اگر رشد اقتصادی و واردات افزایش یابد، تقاضا برای دلار زیاد می‌شود، لذا انتظار آن می‌رود که باز هم قیمت دلار افزایش پیدا کند. از طرف دیگر، اگر سیاستی در ایران اجرا شود که باعث کاهش نرخ بهره یا نرخ سود بانکی شود، انتظار داریم که بواسطه بعد از یک سال تلاش به فصل برداشت نزدیک می‌شویم و عاملی که در آمد سال را تعیین می‌کند نرخ ارز است. بنده تلاش دارم بگویم چه عواملی بر نرخ ارز اثر دارند

تحولات نرخ دلار اسمی

تورم است؛ یعنی الان حدود ۱۰ درصد نرخ واقعی در بانک‌ها وجود دارد. در این شرایط که بازده یک پول ملی زیاد باشد، تقاضا برای آن پول زیاد می‌شود و کمک می‌کند که آن پول تقویت بشود. یعنی بالا بودن نرخ سود بانکی کمک کرده است که نرخ دلار فعلاً پایین باشد، یا فعلاً افزایش پیدا نکند. اما می‌دانیم که سیاست گذار در تلاش است که نرخ سود را کاهش دهد. اگر نرخ سود پایین باید، بازده روی ریال کم می‌شود و وقتی بازده دارایی کم شود، ارزش آن کاهش می‌یابد و متعاقباً قیمت دلار افزایش پیدا می‌کند.

در جمع بندی این عامل باید بگوییم، همچنان تورم مابیشتر از تورم خیلی از کشورها است. ما تورم ۱۰ درصدی را تجربه می‌کنیم، در حالی که بقیه کشورها حداً ۲۰ درصد تورم دارند؛ پس باید نرخ ارز افزایش پیدا کند. از طرف دیگر نرخ سود در ایران خیلی بالا است و سیاست گذار در حال تلاش برای کاهش این نرخ می‌باشد. کم کردن نرخ سود بانکی و کم شدن بازدهی روی ریال باعث می‌شود که تقاضا برای دلار زیاد شود و نرخ دلار افزایش پیدا کند. از طرف دیگر، رشد اقتصادی از سال گذشته افزایش پیدا کرده و در تجارت خارجی شاهد افزایش واردات هستیم؛ یعنی کم کم تقاضا برای دلار افزایش پیدا می‌کند؛ پس باید نرخ دلار افزایش پیدا کند.

به طور خلاصه سه عامل تورم، نرخ سود و خالص صادرات هر سه در جهت افزایش نرخ ارز هستند. اگر بحث سیاست گذاری درباره یکسان سازی نرخ ارز و اینکه سیاست گذار باید ۱۶ درصد شکافی که در بازار ارز وجود دارد پوشش بدهد را هم به عوامل سه گانه اضافه کنیم، افزایش نرخ ارز از این منظر اجتناب ناپذیر است.

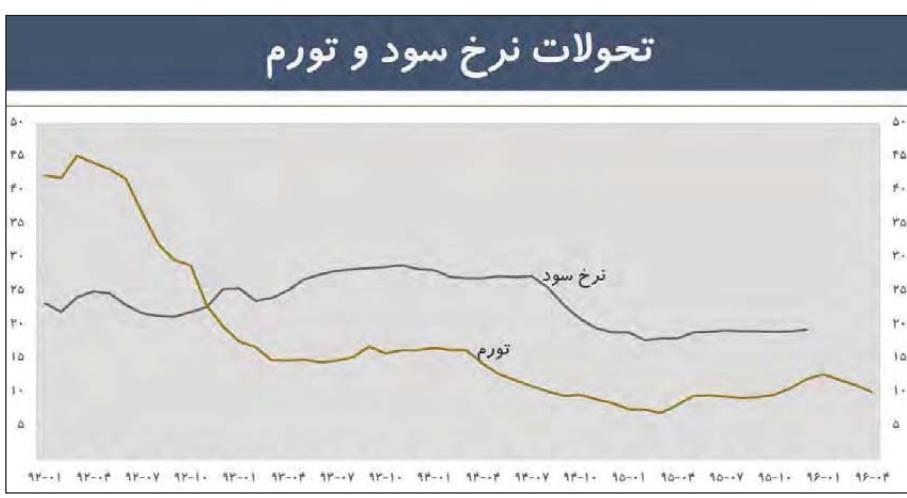
تأثیر عوامل خارجی بر نرخ ارز

هم اکنون ببینیم در آمریکا چه اتفاقی می‌افتد. خط قرمز رنگ، نرخ تورم در آمریکا است (تصویر ۳). نرخ تورم در آمریکا، اروپا و انگلیس در حدود ۲ درصد، هدف گذاری شده است. سیاست گذار پولی یا بانک مرکزی این کشورها تلاش می‌کند که تورم را در حدود ۲ درصد نگه دارند. منحنی دیگر نرخ بهره است و در شرایطی که وضع اقتصاد بد و رکود حاکم شود، سیاست گذار این نرخ بهره را پایین می‌آورد. مشاهده می‌کنید نرخ بهره برای مدت زمان طولانی نزدیک به صفر است که به دلیل بحران مالی ۲۰۰۸، سیاست

تحولات نرخ دلار اسمی

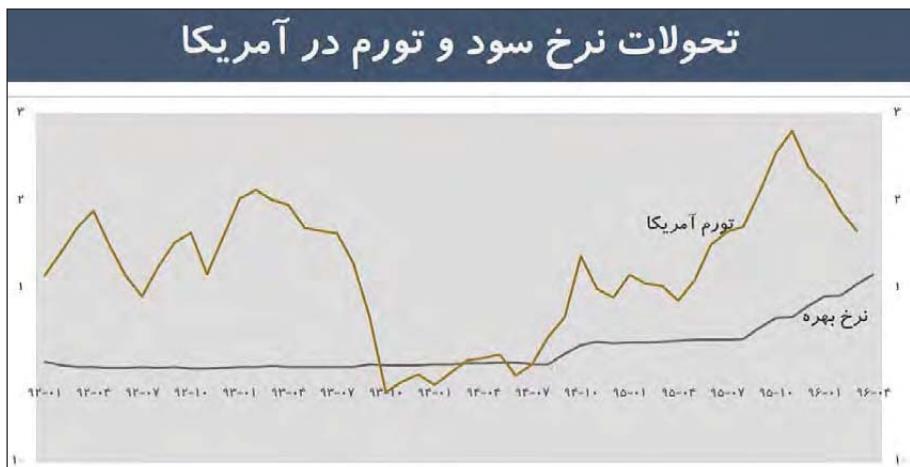
تحولات نرخ سود و تورم

بازارهای جهانی به نفع دلار تمام می‌شود؛ گذار نرخ بهره را خیلی پایین آورد. نرخ بهره که در آمریکا بالا می‌رود، یعنی بازده دلار افزایش پیدا می‌کند و دلار ارزشمند تر می‌شود؛ هم اکنون در دوره ای قرار داریم که ارزش دلار در آمریکا افزایش پیدا کرده می‌شود.

اگر روند تغییرات قیمت یورو در بازار آزاد را با دلار بازار آزاد مقایسه کنیم، ملاحظه می‌شود که نوسات یورو کمتر بوده و نسبت به دلار کمتر تغییر کرده است. دلیل آن این است که در اقتصاد ما سیاست گذار سعی کرده از افزایش قیمت دلار جلوگیری کند.

اما رابطه‌ی بین نرخ یورو و دلار چگونه بوده است. از اواسط سال ۹۴ بسیاری مطلع بودند که به زودی نرخ بهره‌ی دلار افزایش پیدا می‌کند و بازده آن زیاد می‌شود و قیمت دلار یا برابری بین دلار و یورو در

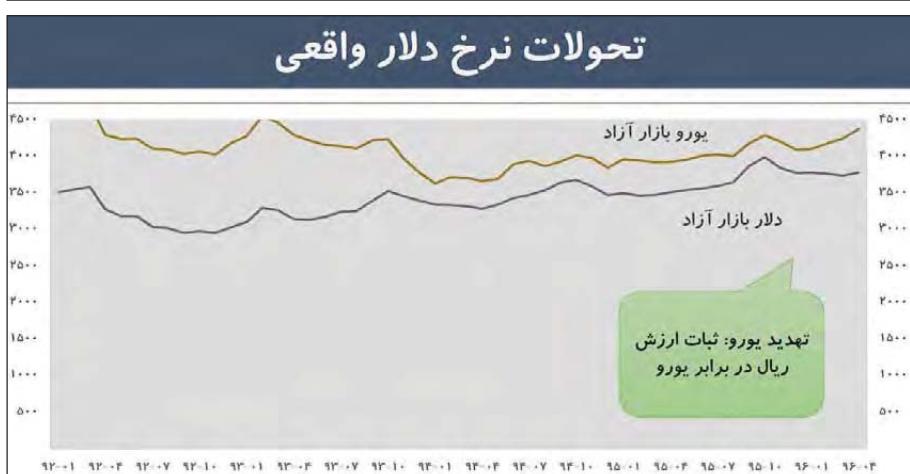

اما در بازار بین المللی دلار نسبت به یورو تقویت شده است. در کشور ما که خود را موظف کرده ایم که از افزایش نرخ دلار جلوگیری کنیم، این امر باعث شده سطح قیمتی یورو پایین بیاید. به همین دلیل یورو ثبات بیشتری دارد، در حالی که قیمت دلار با یک نرخ خیلی ملائمی افزایش پیدا می کند و این یک تهدید برای اقتصاد ما است؛ به این معنی که ما در دوره ای که اقتصاد آمریکا خیلی خوب کار می کند و ارزش پولش در حال افزایش است، ما سعی می کنیم که ارزش پول مان را از طریق کاهش ارزش دلار حفظ کنیم و این باعث می شود ارزش پول مان نسبت به بقیه ارزهایی از قبیل یورو، یوان و یمن افزایش پیدا کند. بنابراین یک عقب ماندگی در صدی بین یورو نسبت به تفاوت تورم ها بوجود می آید. این تلاش برای ثابت نگه داشتن دلار هزینه زیادی بر اقتصاد تمیل می کند و این یک تهدید برای اقتصاد ما است.

جمع بندی بررسی عامل خارجی تأثیرگذار بر نرخ ارز اینگونه است که در اروپا و آمریکا اقتصادها بهتر عمل می کنند و نرخ بهره در اقتصاد آنها در حال افزایش است و این باعث ایجاد یک فشار برای افزایش نرخ ارز در داخل ایران است.

تحلیل جهت گیری قیمت ارز با توجه به افزایش تقاضا برای آن، حاکی از این است که قیمت دلار باید افزایش پیدا کند. با توجه به اینکه قیمت نفت کاهش پیدا کرده، درآمد نفتی ما نمی تواند جوابگوی این افزایش نرخ ارز باشد و به نظر می رسد اکنون افزایش نرخ ارز یک سیاست نیست بلکه یک اجبار و یک ضرورت است که از طرف بازار دیکته خواهد شد.

بنابراین پیش بینی نهایی این است که امکان نگه داشتن نرخ ارز در سطح قیمتی امروزی خیلی دشوار است و باید انتظار داشته باشیم که نرخ ارز افزایش پیدا کند. هر چه سیاست گذار بیشتر تلاش کند که این نرخ رانگه دارد، عملاً به فشرده شدن فنری کمک می کند که بعداً شدیدتر جهش خواهد کرد. پیش بینی اینکه چه زمانی سیاست گذار اجازه بدهد این نرخ افزایش پیدا کند یا چه وقت بازار به سیاست گذار تحمیل کند کار پیچیده ای است، اما افزایش این نرخ پدیده ای است اجتناب ناپذیر.

در گفتگو با سرکنسول ایران در گوانگجو، مطرح شد:

افزایش تقاضای کالاهای لوکس در چین

ی صادرات غیر نفتی کشور از جمله در زمینه خشکبار مخصوصاً پسته که یکی از استراتژیک ترین محصولات است گام برداریم.

وضعیت اقتصادی چین را طی چند سال اخیر چگونه ارزیابی می کنید؟ اقتصاد چین توائسه طی دو دهه ی اخیر یک رشد پایدار مناسب را حفظ کند؛ البته در دو سال گذشته در بعضی از حوزه های دچار چالش بوده، اما همچنان رشد نزدیک به ۷ درصد را حفظ کرده است که با توجه به حجم اقتصادی چین رقم بالایی محسوب می شود. همچنین در چین اولویت های جدیدی بر اساس خلاقیت، اقتصاد دانش بنیان و تولید محصولات با کیفیت تعریف شده است. به دلیل اینکه رشد اقتصادی بر درآمد سرانه ی مردم چین تأثیر به سزایی داشته، توان خرید مصرف کنندگان افزایش یافته است که این عامل، تقاضا برای کالاهای مختلف که بخشی از آن ها وارداتی هستند را افزایش داده است. از آنجایی که چشم انداز مشتبی در انتظار اقتصاد چین است و این کشور از لحاظ اقتصادی و تولید ناخالص ملی جایگاه قابل ملاحظه ای دارد، پیش بینی می شود در یک دهه ی آینده جایگاه بسیار مستحکم تر و اثر گذارتری بر اقتصاد دنیا داشته باشد. بنابراین لازم است ما به این حجم از

کنسولگری محلول کرده است، تلاش داریم از این ظرفیت ها در قالب توصیه ی بازار برای مصرف کالاهای ایرانی و نیز در قالب جذب سرمایه گذاری خارجی و جذب گردشگر استفاده نماییم. در قالب این هدف کلان و با توجه به اینکه یکی از ظرفیت های بزرگ اقتصادی ایران محصولات کشاورزی، مخصوصاً محصولات کشاورزی خشک شده است که در رأس آن پسته قرار دارد، تلاش مان این است که این ظرفیت ها را از طریق برنامه های مختلفی مانند سمینارها، تعامل و تماس با اتاق تجارت استان گواندونگ و نهادهای تخصصی، تجاری و بازرگانی معرفی کنیم. همچنین می توائیم تجار ایرانی را با طرف های چینی به منظور توسعه موثر بازار آشنا کنیم. چنانچه تجار با مشکلات یا چالش هایی مواجه شوند از طریق ما قبل پیگیری است و برای حل و فصل آن ها تلاش می کنیم. به طور کلی یک بعد از فعالیت های ما در چهار چوب شناساندن ظرفیت های ایران در قالب های مختلف دیپلماسی، عمومی و فرهنگی است. بنابراین از طریق این اقدامات، می توان داشته های کشور به منظور توسعه مناسبات اقتصادی و همچنین توسعه بازار برای کالاهای را معرفی کرد. کلیه این فعالیت ها در کنسولگری برای این است که بتوانیم در راستای توسعه

روابط کنسولی به معنی حفظ منافع افراد کشوری در کشور دیگر و از قدیمی ترین روابط بین المللی است. مهم ترین وظایف مأمورین کنسولی در دیگر کشورها، حمایت از اتباع کشور خود و انجام وظایف حکومتی از سوی نهادها، ارگانها و سازمان های داخلی است. اما واقعاً تا قبل از حضور در اجلاس گوانگجو، فکر می کردم سرکنسول، شخصی گماشته شده از سوی دولت به منظور رتق و فتق تنها امورات دولتی در سایر کشورها است؛ تا اینکه حضور دو تن از ایشان در این اجلاس نظرم را جلب کرد. دکتر خلیل شیرغلامی به عنوان سرکنسول و علی مسائبی کنسول اقتصادی ایران در شهر گوانگجو هستند که تصمیم گرفتم در حاشیه نشست با یکی از ایشان گفتگویی داشته باشم. در ادامه با ظرفیت های کنسولگری مرتبط با صنعت پسته ایران از زبان دکتر شیرغلامی آشنا می شویم.

آقای دکتر! لطفاً از سابقه ی شغلی تان بگویید.

بنده در گذشته رئیس اداره راهبرد وزارت امور خارجه بودم و همچنین مأموریت هایی از طرف دولت در آلمان و فرانسه داشتم و هم اکنون به عنوان سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در استان گوانگجو واقع در جنوب چین در حال خدمت هستم.

در رابطه با سمت فعلی تان توضیح بیشتری می دهید.

در ابتدا به صورت مختصر عرض کنم که استانی که ما در آن حضور داریم استان گواندونگ می باشد. این استان یکی از مهمترین استان های چین از نظر اقتصادی است که با گنجاندن ۱۱۰ میلیون جمعیت در خود و تراز تجارت خارجی ۹۵۰ میلیارد دلاری، عملاً ثروتمندترین استان چین و محور تجارت در جنوب این کشور محسوب می شود. طی سال های اخیر مناسبات اقتصادی ایران و استان گواندونگ فوق العاده زیاد بوده است. به علت ظرفیت های بسیار عظیم این استان و بر اساس اولویت اقتصادی که دولت محترم مبنی بر دیپلماسی اقتصادی به ما در سر

درآمد سرانه‌ی آن باعث بهبود وضعیت رفاهی بخشی از جامعه چین شده و متعاقباً آنها روز به روز به سمت مصرف کالاهای باکیفیت تر پیش می‌روند. با فضای جدیدی که به وجود آمده است حتی تقاضا برای کالاهای لوکس روزبه روز در چین در حال افزایش و بازار آن در حال پوست اندازی است.

با توجه به پتانسیل تقاضای موجود شاهد کاهش قیمت پسته بودیم، این افت قیمت را چگونه تحلیل می‌کنید؟ آنچه مسلم است در بازار جهانی پسته، همچنان تقاضا بیشتر از عرضه است. باید توجه داشت که روز به روز حجم تولیدات در بعضی از کشورها به علت مشکلات آب و هوایی و یا مشکلات دیگر در حال کاهش است. به نظر من غیر از نوسانات ارز، ناهمانگی های داخلی نیز باعث افت قیمت می‌شوند. به طور خاص در داخل کشور ما بعضی از طریق صرفاً به خاطر سود جویی از طریق عدم رعایت کیفیت و رقابت منفی با یکدیگر و عدم شناخت درست بازار، دست به اقداماتی می‌زنند که متأسفانه روی قیمت‌ها تأثیر منفی می‌گذارد و سیاست‌های رقابت منفی و دفع یکدیگر این پیام را به بازار جهانی می‌دهد که می‌توان قیمت‌ها را کاهش داد. ما در داخل کشور نیاز به یک هماهنگی و هم افزایی بین صادرکنندگان عمده و تشکل‌های موجود داریم.

در پایان اگر سخنی دارید بفرمایید.

پسته به عنوان یکی از برندهای ایران مطرح است. کیفیت پسته هیچ کشوری قابل مقایسه با پسته ایران نیست. بازار جهانی به شدت دنبال این محصول است و امیدوارم با برنامه‌هایی که در داخل کشور در حال انجام است و افزایش توسعه کشت پسته بتوانیم بازارهای بیشتری را بدست آوریم. کشور چین هم با توجه به نکاتی که عرض کردم در آینده می‌تواند بازار بسیار مهمتری برای انواع محصولات ما از جمله محصولات خشکبار و پسته باشد. امید است هم تولید کنندگان و هم صادرکنندگان ما از طریق هم افزایی بتوانند در آینده نقش بزرگتری را در تصاحب بازار ایفا کنند و برای شما آرزوی موفقیت دارم.

بازرگانی برقرار است. در خصوص دغدغه تجار در چین در زمینه محصولات کشاورزی خصوصاً در بخش پسته هم از طرف چینی و هم از طرف ایرانی توضیح می‌دهید.

به طور خاص راجع به پسته بحث اعتماد سازی و حفظ برنده ایرانی خیلی مهم است. ما باید نگاه استراتژیک و بلند مدت داشته باشیم؛ اما متأسفانه

اقتصاد و جمعیت توجه زیادی داشته باشیم.

به طور خاص راجع به پسته چه کارهایی از طریق کنسولگری انجام شده است و یا اینکه چه این طریق قابل پیگیری باشد؟

یکی از موارد، سیاست گذاری راجع به محصولات صادراتی کشاورزی ایران است و مشکلاتی که بر سر راه ورود این محصولات از قبیل بحث‌های تعریفه ای وجود دارد. سفارت ایران در چین این مشکلات را به صورت ملی و با حضور ما در شهر پکن پیگیری می‌کند که حتی الامکان بحث‌های سیاست گذاری و قانونی مساعد تر شود تا صادرات انواع محصولات ایران با سهولت بیشتری صورت گیرد. البته راجع به محصولات کشاورزی با بحث‌های قرنطینه ای، تعریفه ای، حقوقی و قانونی مواجه هستیم که در این زمینه ها تلاش‌های لازم را انجام می‌دهیم. به طور خاص راجع به پسته ما با بعضی از فعال ترین صادرکنندگان کشور در حوزه پسته در ارتباط هستیم تا راجع به برگزاری نمایشگاه‌ها، ظرفیت‌های تازه تعریف شده در چین معرفی شود و همچنین مجموعه‌های تجاری که علاقه مند به خرید محصولات ایرانی هستند را به آن ها اطلاع رسانی کنیم. در ضمن چنانچه نیاز به تعامل یا برقراری تماس با نهادهای تصمیم‌گیرنده در حوزه های بازرگانی و تجاری استان های جنوبی چین وجود داشته باشد، کمک های لازم برای برقراری این تعامل را انجام دهیم.

ارتباطات شما با صادرکنندگان از چه طریقی است؟

ارتباطات ما در قالب تشكل ها و نهادهای حقوقی و همچنین در قالب شخصیت‌های حقیقی است؛ اعم از انجمن های صنفی یا نهادهای تخصصی در بخش های مختلف که در داخل ایران وجود دارند و افراد حقیقی که در بحث صادرات فعالیت دارند. بیشتر با این دولت چین این مسائل قطعاً نقاطه ایسیب پذیری را ایجاد خواهد کرد. در رابطه با نقل و انتقال های مالی هم با چالش هایی رو به رو بودیم که تلاش بر کاهش آن ها است.

کیفیت کالا برای چینی ها چقدر اهمیت دارد؟

شرایط اقتصادی در چین در حال تغییر است و نسل بعدی اقتصاد کشورشان متمرکز بر کیفیت است و در این شرایط انقلاب کیفیت رخ خواهد داد. چینی ها در صدد هستند که برنده چینی را به عنوان یک برنده معتربر در دنیا معرفی کنند، بنابراین بحث کیفیت و رعایت حقوق مالکیت معنوی جزو سیاست جدی دولت چین است. از طرف دیگر، توسعه و رشد اقتصادی چین و افزایش

رئیس دپارتمان غلات و روغن های اتاق بازرگانی چین، بیان کرد:

پسته به آجیل شادی معروف است

در حاشیه‌ی نشست بین المللی آجیل های درختی در گوانگجوی چین با خانم چن یینگ رئیس دپارتمان غلات و روغن های اتاق بازرگانی چین گفتگویی داشتم. شایان ذکر است، وی دو سال قبل در گرده‌های سالانه‌ی انجمن پسته ایران در جزیره‌ی کیش شرکت کرده بود. برخی از نقطه نظرات خانم چن پیش روی شما است که می خواهید.

ما بزرگترین انجمن محصولات کشاورزی در چین محسوب می شویم و بیش از ۶ هزار عضو حقوقی داریم. ما عمدها کار ترویج و تعیین استاندارد محصولات وارداتی و صادراتی را بر عهده داریم و یک رابط بین اعضای خودمان و سایر اتاق های بازرگانی هستیم. سایر فعالیت های ما بر بررسی بازار و شرکت در کنفرانس هایی مانند اجلاس سورای جهانی خشکبار تمرکز دارد. همان طور که می دانید با رشد روزافزون وضعیت اقتصادی چین، محصولات بیشتری خصوصاً آجیل های درختی به چین وارد می شود. مردم چین پسته را خیلی دوست دارند و در اینجا به نام آجیل شادی معروف است. بنابراین سالانه مقدار بسیار زیادی پسته به چین وارد می شود. البته ما پسته را تنها از ایران وارد نمی کنیم، بلکه از آمریکا هم واردات داریم و این دو کشور از بزرگترین تولیدکنندگان پسته در دنیا هستند. ما پیشروان صنعت آجیل های درختی در چین هستیم و اعضای ما شامل تولیدکنندگان، واردکنندگان و فرآوری کنندگان محصولات کشاورزی و فعالیت کلیه صنایع مواد غذایی می شوند و حدود ۲۰۰ نفر از این اعضا در رابطه با پسته فعالیت دارند.

راه های زیادی برای تقویت فروش پسته در چین وجود دارد. یکی از این راه ها آشنا شدن با افراد مختلف و برقراری ارتباط با آنها است. دو میں نکته صداقت داشتن و ارائه‌ی محصول باکیفیت است؛ چون چینی ها در سال های اخیر به کیفیت محصولات توجه زیادی دارند و سومین مورد، پایبندی به تعهدات و قراردادها است. البته معرفی پسته به

بسیاری از سوپرمارکت ها یافت؛ اما به دلیل قیمت بالای پسته امکان مصرف نسبت به جمعیت چین قابل توجه نیست؛ البته چینی ها به مقدار زیادی از سایر مغزجات نیز مصرف می کنند و این باعث کاهش سهم پسته به عنوان افزایش دهنده‌ی هوش کودکان مصرف چلغوز (مغز میوه درخت کاج)، گردو، فندق، پکان، بادام زمینی و بادام در چین زیاد است و قیمت برخی از این آجیل ها نسبت به پسته کمتر است.

واردکنندگان و تبلیغ ارزش غذایی و نقش آن در حفظ سلامت انسان نیز می تواند به افزایش مصرف پسته بیانجامد. برخی از آجیل ها در چین مصرف درمانی دارند، مثلاً مغز بلوط دارویی برای کلیه ها است و گردو آجیلی است که به عنوان افزایش دهنده‌ی هوش کودکان شناخته می شود. من فکر می کنم که اغلب چینی ها پسته را می شناسند و وجود پسته روی میز چینی ها خیلی معمولی و طبیعی است و می توان پسته را به راحتی در

سال استثنایی پسته ایران

بر حسب تجربه، مشکل زیادی در خصوص کیفیت پسته ایران نداشته ایم و اگر تجار ایرانی بتوانند خواسته های ما را برآورده کنند و دقیقاً بر اساس سفارشی که داده ایم عمل کنند، ما راضی هستیم و اینکه پسته ای که می فرستند رنگ تیره ای نداشته باشد.

پیش بینی قیمت پسته امسال ایران کار پیچیده ای است، چون محصول امسال ایران زیاد خواهد بود، در حالی که تولید آمریکا کم است و آمریکایی ها می خواهند قیمت را افزایش دهند. بنابراین ما باید منتظر بمانیم تا بینیم در آینده چه اتفاقی می افتد و الان نمی توانیم قیمت شروع سال تجاری را پیش بینی کنم.

با توجه به اینکه سازمانی برای حل برخی از مشکلات وجود ندارد، بر این باورم تفاهم نامه ای که اخیراً بین اتاق مشترک ایران و چین با اتاق بازرگانی چین به امضای رسیده برای هر دو طرف فروشنده‌گان ایرانی و خریداران چینی خوب و سودمند باشد و این تفاهم نامه می تواند یک شروع خوب در جهت تحکیم روابط تجاری ایران و چین باشد.

مشکلاتی بر سر تجارت پسته با ایران وجود دارد، اما خیلی بزرگ نیستند. به عنوان مثال برخی اوقات پسته های وارداتی از ایران از نظر کیفیت قدری نامناسب هستند؛ البته این مسئله ای قابل توجهی نیست. مشکل دیگر، نوسان سریع قیمت پسته ایران است، اما امیدواریم در آینده قیمت های به ثبات بیشتری برسند. در گذشته، یعنی زمانی که بازار پسته در چین به بلوغ نرسیده بود، کیفیت محصول اهمیت زیادی نداشت، اما هم اکنون کیفیت پسته برای چینی ها مهم شده است، اما نه به اندازه ی قیمت آن! کیفیت محصول در بین ثروتمندان اهمیت دارد و مراقبند پسته های با کیفیت بالا را خرید کنند. من فکر می کنم در آینده و خصوصاً امسال کیفیت خیلی مهم باشد. ما می دانیم کیفیت بالا و قیمت پایین قابل جمع بستن نیستند و باید توجه داشت که در چین همیشه هم قیمت پایین نیست و این بستگی به موقعیت و شرایط دارد.

چینی ها سنتاً پسته های شور شده را بیشتر می پسندند و از آنجایی که پسته ای سفیدرنگ زیباتر است، فراوری کنندگان چینی پسته ها را بليچ می کنند و ظاهر این محصول گرانقیمت با سفید شدن بهتر به نظر می رسد.

یکی از فعالان صنعت پسته در چین آقای ژان جیان (استیو) مدیرعامل شرکت یونیورسال داینستی است که از سال ۲۰۰۷ کار خود را با فراوری پسته ایران و کالیفرنیا آغاز نموده است. وی نکات قابل تأملی در خصوص بازار پسته در چین دارد. در ادامه اهم جزئیات گفتگویی که با استیو داشته ام آورده شده است.

من فکر می کنم سال جدید یک فرصت بسیار استثنایی برای پسته ای ایران باشد، چون حجم پسته ایران زیاد است و آمریکایی ها تولید کمی دارند، علاوه بر این حجم موجودی انتقالی به سال تجاری جدید نیز قبل توجه نیست. بنابراین، فکر می کنم عدمتاً جهت بازار به سمت خرید از پسته ایران باشد. تقاضا در چین با هیچ مشکلی روبرو نیست و سالانه مقدار کمی رشد را تجربه می کند، اما این رشد همواره وجود دارد. در سال های گذشته حجم بیشتری از پسته ایران خریداری می کردیم، اما اخیراً مقدار تولید پسته آمریکا بسیار زیاد بود و قیمت ها معقول تر شدند و در این شرایط ما قدرت انتخاب بیشتری داریم. بازار چین نسبت به سایر بازارهای دنیا بسیار متفاوت است، به طوری که چینی ها قیمت های کمتر و نوع پسته گرد را بیشتر می پسندند.

اسداله عسگر اولادی رئیس اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین، متذکر شد:

تجار امیدوارانه به پیش روند!

مرد نام آشنای صنعت خشکبار ایران در ششمین اجلاس بین المللی آجیل های درختی در شهر گوانگجوی کشور چین حضور داشت. اسداله عسگر اولادی در اولین روز این نشست به عنوان یکی از سخنرانان حاضر شد و جزئیاتی در خصوص روابط تجاری ایران و چین و وضع صنعت پسته را مطرح نمود. در ادامه متن کامل ترجمه شده‌ی این مطلب خواندنی عیناً آورده شده است.

به نام خداوند بخشنده‌ی مهریان. سلام بر مردمانی که سهم بزرگی در اقتصاد چین دارند. سلام بر همه‌ی شما که امروز صبح در این نشست ارزشمند شرکت کرده‌اید. از آقایان چنگ و بی یعنی در اتاق بازرگانی چین تشکر می‌کنم که این جلسه ارزشمند را در شهر بسیار زیبای گوانگجو ترتیب داده‌اند. همچنین از آقای جوزپی کالگانی که به مدت ۳۵ سال در سورای جهانی خشکبار مشغول فعالیت هستند، تشکر می‌کنم. به یاد دارم که حدود ۲۸ سال پیش برای اولین بار به سورای جهانی خشکبار ملحق شدم و این مایه افتخار من است. من در این شورا روند اتفاقات، تغییر قیمت‌ها، تعرفه‌ها و تولید محصولات را دیده‌ام و از آقای کالگانی به خاطر رحماتشان تشکر می‌کنم. همچنین از تمامی شرکت کنندگانی که در این نشست، تحت عنوان ششمین کنفرانس بین المللی میوه‌های خشک و آجیل‌های درختی حضور پیدا کرده‌اند، سپاسگزارم. من اینجا هستم و از شما درخواست دارم که بینید چه می‌گوییم. من تلاش می‌کنم در مورد ۳ مطلب سخنرانی کنم. اولاً: روابط بین کشور ایران و کشور چین از منظر اقتصادی از ۲۵ سال قبل.

ثانیاً: جزئیات کوتاهی در خصوص تولید اقلام مختلف محصولات کشاورزی و خصوصاً میوه‌های خشک در ایران و سپس در خصوص میوه‌های خشک که در روابط تجاری بین ایران، چین و سایر کشورهای دنیا مطرح هستند، صحبت خواهم کرد.

روابط تجاری ایران با چین. اگر به ۴۰ سال پیش برگردیم، بلاfaciale پس

مبادلات تجاری بین دو کشور ایران و چین به عدد ۵۰ تا ۶۰ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ برسد؛ چون ما یک برنامه عمل ۵ ساله در دست اقدام داریم که به موجب آن، کشور چین سهم بسیار زیادی در تجارت خارجی مان خواهد داشت. می‌دانید که ایران به عنوان قلب خاورمیانه بیشترین روابط تجاری با کشور چین را دارد. اولین شریک تجاری ما در صادرات و واردات کشور چین است و ما قصد داریم حجم این مبادلات را طی ۵ سال آینده نسبت به وضعیت کنونی ۲۵ تا ۳۰ درصد افزایش دهیم.

هم اکنون می‌خواهیم جزئیاتی در مورد وضعیت ایران در تولید محصولات کشاورزی ارائه دهیم. همانگونه که می‌دانید کشور ما وسعتی حدود ۱ میلیون و ۶۴۸ هزار کیلومتر مربع دارد و حدود ۱۳ درصد آن یعنی معادل ۲۰ میلیون هکتار زیر کشت محصولات کشاورزی است؛ به طوری که در سال ۲۰۱۶، حدود ۱۲۵ میلیون تن از انواع محصولات کشاورزی تولید شده که ۹ میلیون تن از آن را آجیل‌های درختی تشکیل می‌دهد. این آجیل‌های درختی در ایران و سایر کشورهای

از انقلاب ایران، حجم مبادلات تجاری کشور ما با چین در آن زمان حدود ۲۰۰ میلیون دلار بود. اما سال به سال با تلاش‌های صورت گرفته از سوی دو کشور در سال‌های ۲۰۱۳، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ حجم این مبادلات تجاری تقریباً ۵۰ میلیارد دلار رسید. در سال ۲۰۱۶ به دلیل کاهش قیمت نفت خام، حجم مبادلات به ۳۲ میلیارد دلار تقلیل یافت. هم اکنون یعنی در سال ۲۰۱۷ در حجم مبادلات تجاری بین ایران و چین تغییراتی قابل مشاهده است؛ به طوری که در ۵ ماه نخست امسال، مبادلاتی به ارزش تقریبی ۱۵ میلیارد دلار انجام شده است. با توجه به این میزان از مبادلات، انتظار می‌رود که تا پایان سال ۲۰۱۷، شاهد رسیدن حجم مبادلات به رقم ۴۰ تا ۴۱ میلیارد دلار باشیم.

من مطمئن هستم که راه پیشنهاد شده توسط آقای شین پینگ رئیس جمهور چین، موقعیت خوبی برای بسیاری از کشورها از جمله ایران که بر سر جاده ابریشم قرار گرفته‌اند، ایجاد خواهد نمود. ما معتقد هستیم که با بازدید رئیس جمهور چین از ایران در سال گذشته، مجدداً قرار است که ارزش

تن صادر می شود و مابقی به مصرف داخلی می رسد. در آمریکا حدود ۷۰ تا ۴۵ هزار تن و در ایران حدود ۴۰ تا ۴۵ هزار تن به مصرف داخلی می رسد و ترکیه نیمی از محصول تولیدی اش را در داخل مصرف می کند.

در سال محصولی ۲۰۱۷، آمریکا حدود ۲۸۰ هزار تن و ایران حداقل ۲۵۰ هزار تن پسته تولید خواهند کرد. بنابراین به اندازه‌ی کافی پسته برای صادرات وجود دارد. اما آقای چنگ به ما گفتند، بهتر است قیمت‌ها افزایش یابد. باید بگوییم که این بسیار توصیه‌ی خوبی است. من از همه‌ی صادرکنندگان می خواهم که به توصیه‌ی آقای چن عمل کنم؛ اما امیدوارم که این کار انجام نشود! چون ما بر این باوریم که از ۲۵۰ هزار تن محصول ایران، حدود ۱۸۰ هزار تن باید صادر شود و ما نمی خواهیم رقابتی بین ما و رفقاء آمریکایی و ترکی مان ایجاد شود و همچنین نمی خواهیم سهم بازار خودمان را از دست بدیم. همچنین باید هر ماه حدود ۱۵ هزار تن پسته صادر کنیم.

ما روابط حسن‌های ای با شورای جهانی خشکبار و طرف‌های چینی داریم. من و آقای لاریجانی سخنگوی مجلس ایران یک ملاقات کوتاه ۲ دقیقه‌ای با رئیس جمهور چین در ۲ سال پیش داشتیم. رئیس جمهور شما به من گفت: «شما بگویید چه می خواهید؟» من به ایشان گفتم: «تهها یک درخواست از شما دارم و آن اینکه به مردم چین توصیه کنید روزانه یک دانه پسته و کشمش مصرف کنند و این برای ما کافی است. به این معنی که مصرف یک دانه پسته توسط مردم چین به طور روزانه معادل ۵۰۰ هزار تن پسته در سال است؛ امیدوارم این توصیه در آینده انجام شود.

هم اکنون من چند پیشنهاد برای این کنفرانس دارم. اول اینکه این کنفرانس مانند اجلاس جهانی خشکبار در کشورهای مختلف تولید کننده‌ی میوه‌های خشک و آجیل‌های درختی و یا در سایر شهرهای چین برگزار شود. دوم اینکه تجارت در سطح دنیا دشوار شده است اما ما باید امیدوارانه پیش رویم. درخواست دیگر من این است که راز سلامتی در مصرف میوه‌های خشک است، پس از این محصولات مصرف کنید.

من معتقد هستم که در مدت ۵ سال آتی تلاش می کنیم تا مقدار محصول مان حداقل به ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار تن برسد.

محصول بعدی گردو است، گردو از ایران صادر نمی شود، چون مصرف داخل زیبادی دارد و حدود ۱۶۰ هزار تن گردو در ایران تولید می شود که ۹۰ درصد از آن در داخل مصرف می شود. محصول بعدی فندق است که حدود ۵۰ هزار تن تولید می شود و همه‌ی

آجیل‌های درختی تشکیل می دهند. حدود ۱۱ نوع محصول از میوه‌های خشک در ایران وجود دارد که سالانه نزدیک به ۹ میلیون تن تولید می شود.

اولین محصول خرما است که تقریباً به مقدار ۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تن تولید می شود و از این میزان ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار تن صادر و ۹۰ هزار تن به مصرف داخل می شود؛ چون خرما غذای روز و شب ما است که در مراسم مختلف مورد استفاده قرار می گیرد. دومین محصول انگور است که حدود ۳,۵ میلیون تن تولید می شود. امسال حدود ۱۷۰ هزار تن کشمش تولید خواهد شد که حدود ۱۲۰ هزار تن صادر و ۵۰ هزار تن در داخل کشور مصرف می شود.

سومین محصول انجیر تولیدشده در ایران ۳۵ تا ۴۰ هزار تن بادام هم بعدی است که تا ۵ سال گذشته صادر می شد، اما به دلیل افزایش جمعیت ایران از ۲۵ میلیون به ۸۰ میلیون نفر، در حال حاضر همه‌ی آن در داخل کشور مصرف می شود.

حدود ۴۰ تا ۴۵ هزار تن بادام هم در ایران تولید می شود و مقداری از آمریکا، ایتالیا و اسپانیا وارد می شود و حدود ۶۰ تا ۶۵ هزار تن بادام در داخل ایران مصرف می شود. مقدار محصول انجیر تولیدشده در ایران ۳۵ تا ۴۰ هزار تن است و حدود ۲۵ هزار تن صادر می شود و ۱۰ تا ۱۵ هزار تن باقیمانده به مصرف داخل می شود. مغز کدو، هندوانه و زردآلو و سایر اقلام از این قبیل در داخل تولید می شوند، به مصرف می رسدند و یا صادر می شوند. سه مورد از این اقلام یازده گانه محصولات تولیدی ایران به کشور چین صادر می شوند که اولین آنها پسته است. طبق آمار تا ۲ سال قبل از مجموع ۱۲۰ هزار تن پسته‌ی صادر شده، ۸۰ هزار تن به مقصد چین ارسال شده که این صادرات از طریق کشورهای هنگ‌کنگ و ویتنام یا به طور مستقیم به کشور چین بوده است. ۶۰ تا ۶۵ هزار تن از پسته صادراتی به چین از ایران و مابقی از آمریکا بوده است. کل پسته‌ی تولیدی در دنیا حدود ۷۵۰ هزار تن بوده است و ۴ کشور جزو بزرگترین تولیدکنندگان هستند. پسته‌ی تولیدی ایالات متحده از آمریکا در سال گذشته ۳۹۰ هزار تن، ایران ۲۱۰ هزار تن و ترکیه ۱۰۰ هزار تن بوده و مقداری هم از افغانستان، ایتالیا، چین و استرالیا می آید که رقم چشمگیری نیست. طبق آمار شورای جهانی خشکبار، سال گذشته مجموعاً حدود ۷۴۰ هزار تن پسته تولید شده است که از این مقدار حدود ۵۲۵ هزار

نماینده شرکت پسته و بادام واندرفول در چین، اذعان کرد:

متحمل هزینه هنگفتی برای بازاریابی شده ایم

۲۰۱۷ وضع چگونه خواهد بود، مشاهده می کنیم هنوز یک ماه برای رسیدن به زمان برداشت محصول پیش رویمان است. در این سال تخمین زده می شود که مقدار ۶۰۰ میلیون پوند (۲۷۰ هزار تن) پسته در کالیفرنیا تولید شود و به این ترتیب یک افت ۲۰ تا ۳۰ درصدی نسبت به سال گذشته قابل مشاهده است. در واقع این میزان افت در مقایسه با میانگین ۱۰ ساله‌ی تولید قابل قبول است و مقدار ۶۰۰ میلیون پوند خوب ارزیابی می شود. در این شرایط برای حجم تقاضای معمول، به اندازه‌ی کافی عرضه وجود خواهد داشت.

اما وضع فروش پسته‌ی آمریکا چگونه بوده است؟ ماه سپتامبر ۲۰۱۶ یعنی زمانی که حجم ۹۰۰ میلیون پوند برداشت شد، این انتظار وجود داشت که حدود ۷۸۰ میلیون پوند (۳۵۴ هزار تن) محصول قابل عرضه، معادل ۸۰ درصد، از محصول به فروش برسد. ما امیدواریم هر ساله مقدار کمی از محصول آمریکا به سال بعد منتقل شود و در این راستا شرکت واندرفول سعی می کند حجم کمی از محصول را به سال بعد منتقل کند. حدود ۷۵ میلیون پوند (۳۴ هزار تن) از این مانده محصول، کیفیتی به خوبی پسته‌ی درجه یک ندارد و مابقی آن نیز بی کیفیت است.

درباره‌ی رشد و فنولوژی درختان

۲۰۱۵ وجود دارد، چون در سال ۲۰۱۵ شرایط بد آب و هوایی و خشکسالی را تجربه کردیم و حجم محصول برداشت شده کاهش یافت که از این وضعیت راضی نبودیم. اما امسال وضعیت جوی خیلی خوب بوده و به رکورد بیش از ۹۰۰ میلیون پوند (۴۰۸ هزار تن) در تولید پسته دست یافتیم. همچنین مقدار تولید صنعت پسته ایران ۳۳۰ میلیون پوند (۱۵۰ هزار تن) بوده است. ما با این مقدار تولید نقش تعیین کننده ای در این صنعت داریم و اکثر مصرف کنندگان پسته باید از این موضوع خیلی خشنود باشند. اما چه مقدار از این ۹۰۰ میلیون پوند می تواند به مصرف برسد؟ در ادامه در این خصوص اطلاعات بیشتری در اختیار شما می گذارم.

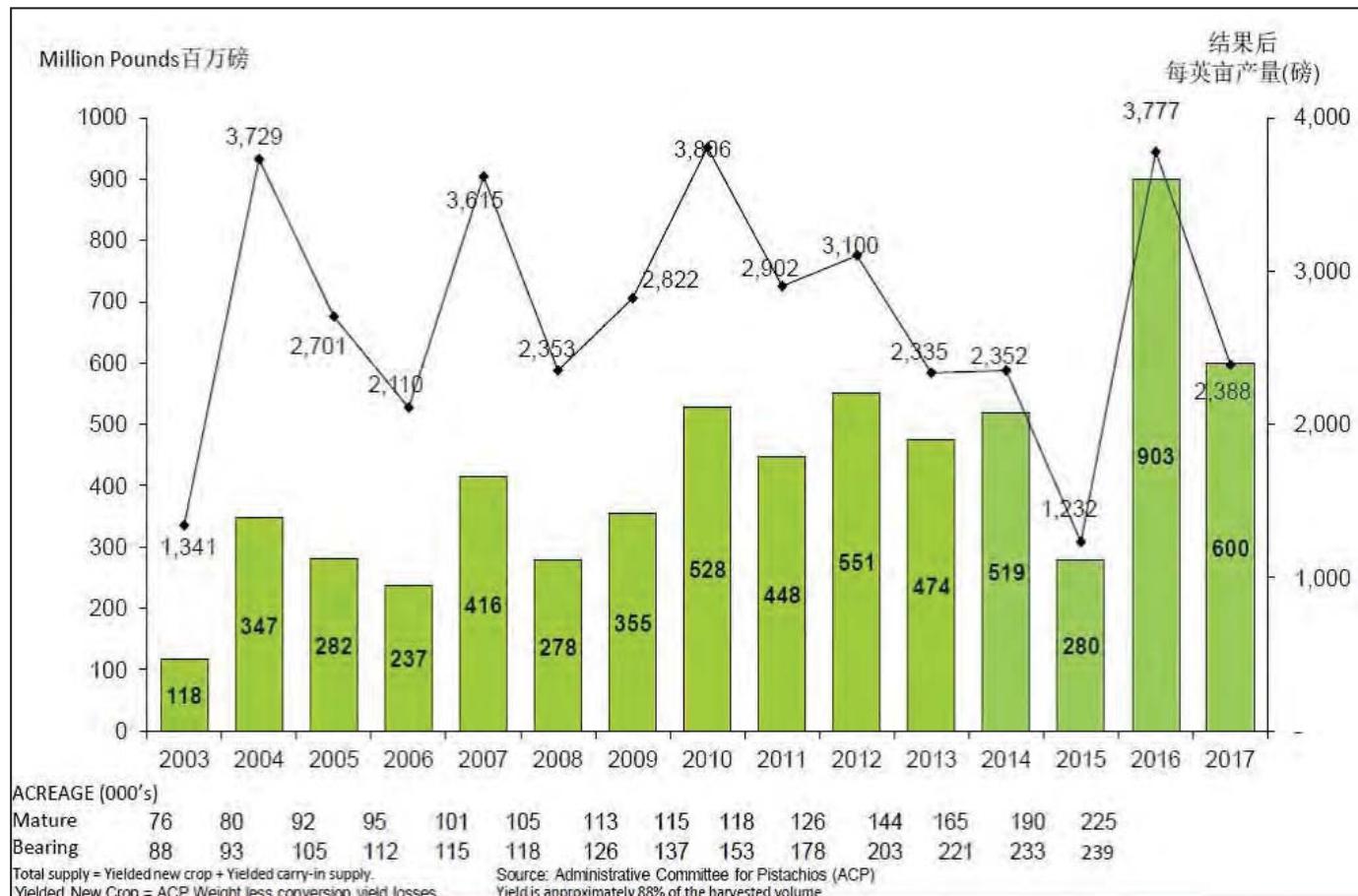
معمولًا درخت پسته در باردهی یک چرخه‌ی دو ساله دارد؛ به طوری که در سال ۲۰۱۶ حدود ۹۰۰ میلیون پوند محصول برداشت شد و به این ترتیب از هر ایکر حدود ۳۷۰۰ پوند (حدود ۴ تن از هر هکتار)، پسته برداشت شد که این بازده را بسیار خوب ارزیابی می کنیم. اما در سال ۲۰۱۵ حدود یک سوم محصول امسال را تولید نمودیم که از این حیث سال بسیار بدی بود؛ زیرا با غداران به اندازه‌ی امسال تلاش کرده بودند، اما نتیجه نگرفتند. اگر به آینده نگاه بیاندازیم تا بینیم که در سال

در روز ۱۲ مرداد ماه ۱۳۹۶ که روز دوم اجلاس خشکبار در گوانگجو بود، وضعیت صنعت پسته ارائه شد. خانم آنیتا لم (Anita Lam) مدیرعامل شرکت گریتر چاینا (Greater China) و مدیر منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه‌ی شرکت پسته و بادام واندرفول، در خصوص وضعیت صنعت پسته‌ی آمریکا مطالبی را مطرح نمود. در ادامه ترجیمه‌ی کامل سخنرانی وی به رشتہ‌ی تحریر درآمده است که با جزئیات آن آشنا می شوید.

بزرگان صنعت و برگزارکنندگان این جلسه، عصر بخیر! امیدوارم امروز بتوانم جزئیات زیادی را در زمینه‌ی پسته در اختیار شما قرار دهم. امروز دوست دارم اخبار شادی بخشی را با شما سهیم باشم، در حالی که ۲ سال پیش ناممی بودیم. شرکت پسته و بادام واندرفول تجارت پسته و بادام انجام می دهد؛ در واقع این شرکت که مقر آن در کالیفرنیا است، نقش بسیار مهمی در تولید پسته و بادام و همچنین بازاریابی و فروش این محصولات بازی می کند.

هم اکنون می خواهم در خصوص وضعیت تولید پسته در جهان صحبت کنم. تولید پسته از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۶ کم نشده است. افزایش های زیادی را تجربه کرده است. اگر بخواهیم به صنعت پسته نگاه کنیم، می بینیم که معمولاً پس از یک سال پرمحصول، متعاقباً یک سال کم محصول وجود دارد. بین تولید محصول

آمریکا است. بازار چین پتانسیل بسیار زیادی در مصرف پسته دارد؛ چنانچه مقدار محصول وارداتی از ایران و آمریکا به چین را در نظر بگیریم، مشخص می‌شود بازار چین از بازار داخلی آمریکا بزرگتر است. ما انتظار داریم امسال حدود ۶۰۰ میلیون پوند پسته صادر کنیم.

با توجه به نمودار تجمعی صادرات پسته مشاهده می‌شود خط زردنگ انتظار ما از میزان صادرات است و خط قرمز رنگ مقدار واقعی صادرات انجام شده را نمایش می‌دهد؛ که بیشتر از حد انتظار است. من فکر می‌کنم که تا پایان ماه آگوست قطعاً ما بتوانیم بیش از ۸۰۰ میلیون پوند (۳۶۳ هزار تن) خواهد یافت بفروشیم. به این ترتیب مقدار پسته محسول که به سال بعد انتقال خواهد یافت بیش از ۱۰۰ میلیون پوند (۴۵ هزار تن) نخواهد بود.

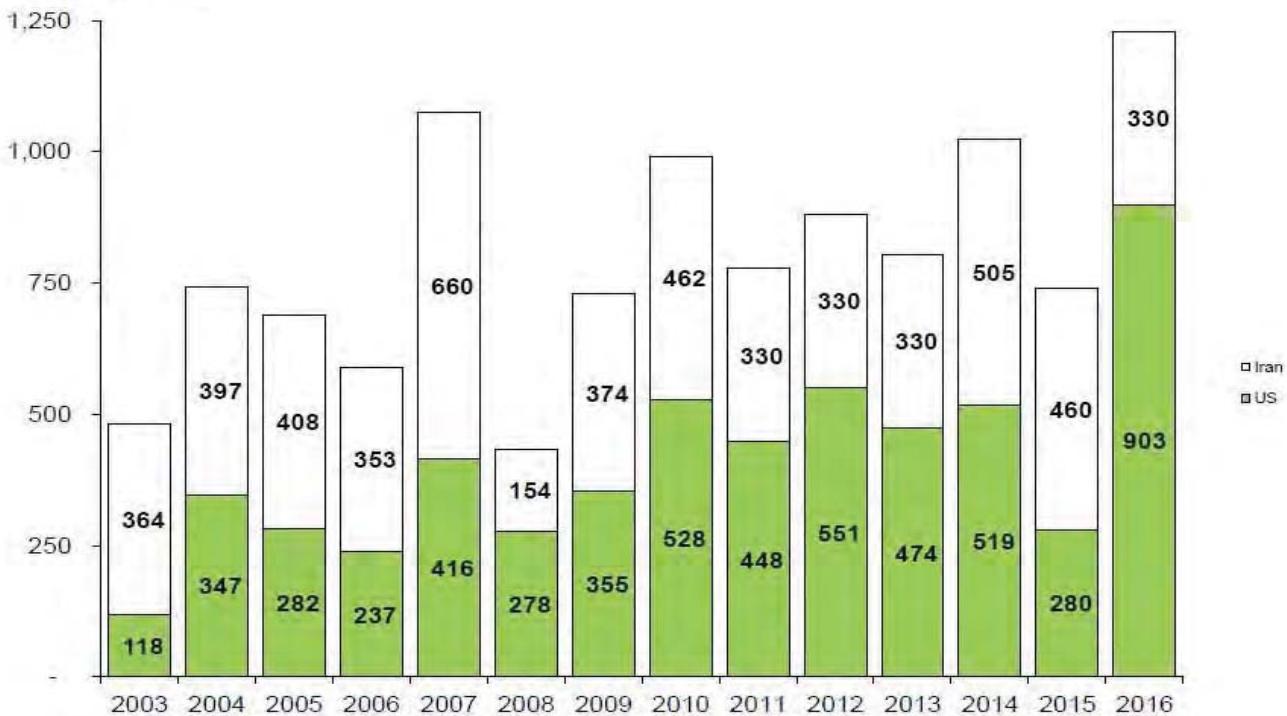
در نمودار ماهانه صادرات، خط قرمز رنگ نمایندهٔ مقدار واقعی فروش و خط زردنگ نمایندهٔ مقدار مورد انتظار است و سایر خطوط با رنگ‌های دیگر مقدار فروش در سال‌های قبل را نشان می‌

معنی است که شاید سال به اندازهٔ ۲ تا ۳ هفته عقب ترا باشد و برداشت دیرتر آغاز شود. امروز صبح که با همکارانم در کالیفرنیا تماس داشتم به من گفتند درختان شروع به مغز پر کردن کرده‌اند، اما مطمئن نیستیم که امسال قرار است چند درصد مغز داشته باشیم، ۲۵، ۲۰ یا ۱۵ درصد؟ یا اینکه چند درصد پسته‌ها نیم مغز یا پوک خواهند بود؟
اما امسال حجم صادرات پستهٔ آمریکا چقدر بوده است؟ همانطور که در نمودار مشاهده می‌کنید حجم محصول ۲۰۱۶ آمریکا بسیار زیاد بود. باید توجه داشت که مردم آمریکا علاقه‌ی زیادی به مصرف پسته دارند، به دلیل اینکه تبلیغات و بازاریابی خوبی در داخل آمریکا برای معرفی این آجیل انجام شده است؛ به طوری که امسال بیش از ۲۲۰ میلیون پوند (۱۰۰ هزارتن) پسته در داخل آمریکا به مصرف رسیده است.
پستهٔ آمریکا به مصرف رسیده است. پستهٔ ای صادر شده به کشور چین ۱۸۰ میلیون پوند (۸۲ هزار تن)، یعنی ۴ برابر بیشتر از سال گذشته بوده و این کشور دومین بازار مصرف پستهٔ

پستهٔ کالیفرنیا در سال پیش رو باید بگوییم به طور معمول در سپتامبر و اکتبر برداشت محصول آغاز می‌شود و وضعیت سرمای امسال خوب بوده است و درختان حدود ۸۰۰ ساعت خواب زمستانی را تجربه کرده‌اند و در سلامت کامل هستند و همچنین در سال گذشته وضعیت بسیار خوب بود و درختان رشد خوبی داشتند. در ماه‌های مارس و آوریل یعنی در زمان شکوفه دهی، شرایط ایده‌آل برای باروری درختان پسته، هوای خشک و دمای بیش از ۳۵ درجه فارنهایت (۱۶ درجه سانتی گراد) است. امسال این نیاز تا حدی برآورده شد و درختان در شرایط خوبی قرار داشتند. درختان پسته در ماه‌های آگوست و جولای در مرحلهٔ بسیار مهمی از چرخه رشد قرار دارند. در ماه جولای (زمان مغز پر کردن درختان) در بازدید انجام شده از وضعیت درختان پسته کالیفرنیا، شخصاً مشاهده نمودم محصول زیادی روی شاخه‌ها است، اما وقتی با قیچی باغبانی تعداد زیادی از دانه‌های پسته را شکستم متوجه شدم به خوبی مغز پر نکرده‌اند. این بدین

World Pistachio Harvest 全球开心果收成量

Million Pounds 百万磅

Non-Yielded harvest volume

Source: Administrative Committee for Pistachios (ACP), International Nut Congress, Iranian Pistachio Association

عنوان دانه‌ی خندان (شاد) نامیده می‌شود و مانعی خواهیم پسته تنهای به عنوان یک ماده‌ی مغذی که برای سلامتی مفید است، معرفی شود بلکه می‌خواهیم بر جنبه‌های شادی آفرینی این محصول نیز تمرکز کنیم. در کمپین ترویج مصرف پسته از رسانه‌های گروهی-اجتماعی مانند ایموجی (شکل‌های تهیه شده از پسته)، مقالات ترویج خصوصیات پسته و برنامه‌های تلویزیونی بهره‌گرفته ایم. تاکنون حدود ۲ میلیون نفر از مخاطبین از شکل‌های ایموجی بازدید کرده‌اند. شایان ذکر است که راهپیمایی در شهرهای زیبای شانگهای، هانگزو و نانجینگ به منظور ترویج مصرف پسته‌ی کالیفرنیا انجام شد و برنامه‌ی تلویزیونی با عنوان «۳۶,۷ سانتی گراد» نیز یکی از برنامه‌های در خصوص مراقبت‌های بهداشتی است که در کشور چین بسیار پرینتند. است و در آن به ترویج مصرف پسته در طول سال نو چینی پرداخته می‌شود.

همچنان در بازار چین حجم چشمگیری به فروش می‌رسد تا بتواند به تقاضای ثابت و یکنواخت به وجود آمده از سمت چینی‌ها پاسخ دهد.

در خصوص عرضه باید بگوییم مغز پر کردن ممکن است ۲ تا ۳ هفته در مقایسه با سال قبل دیرتر اتفاق افتد. در حال حاضر فعالان صنعت در حال ارزیابی محصول امسال هستند و با توجه به مجموعه‌ی عوامل و نشانه‌ها امسال سال کم محصول (نااور) صنعت پسته‌ی آمریکا است.

اما وجود کمبود منابع، باز هم در حال تبلیغات و بازاریابی هستیم و تلاش می‌کنیم تا محصول با کیفیت به مصرف کنندگان عرضه کنیم. همچنین هزینه‌ی زیادی برای افزایش آگاهی عمومی در جهت شناخت پسته‌ی کالیفرنیا به عنوان محصول با کیفیت متحمل شده ایم و در حال تحکیم جایگاه پسته‌ی کالیفرنیا به عنوان یک میان وعده که حتی با پسته‌ی طور روزانه و در جشنواره‌ها مصرف شود، هستیم. پسته در زبان چینی به

دهند. در حقیقت صنعت پسته نقاط اوج کمی در صادرات پسته به چین داشته است. اما طی چند سال اخیر نقطه‌ی اوج صادرات مقداری جلوتر آمده است. قبل از سال نو چینی یک نقطه‌ی اوج قابل مشاهده است و پس از آن یک افت شدید ایجاد می‌شود.

در پایان، در خصوص عرضه و تقاضا باید بگوییم که فروش تا پایان ماه جولای ۵۳۵ میلیون پوند (۲۴۳ هزار تن) بوده است و تا پایان سال به عدد ۶۰۰ میلیون پوند خواهیم رسید. در آمریکا سرمایه‌گذاری زیادی برای تبلیغات و ترویج مصرف پسته انجام شده است. در اروپا فروش همچنان به قوت خود باقی است و مصرف کنندگان پسته نسبت به کاهش قیمت‌های خرده فروشی واکنش مثبتی نشان داده اند و فروش عمدۀ نیز افزایش یافته است. در خاورمیانه که از گذشته جزو مصرف کنندگان پسته بوده اند و پسته‌ی آمریکایی را دوست دارند، تقاضا به قوت خود باقی است. امسال در چین نیز قبل از شروع سال نو چینی حجم فروش بسیار زیاد بود و

مدیرکل بخش آجیل های درختی اتاق بازرگانی چین، توصیه کرد:

پسته ایران را در چین ترویج کنید!

زیرا صنعت پسته‌ی آمریکا هزینه‌ی زیادی در راستای ترویج پسته‌ی کالیفرنیا در چین انجام داده است تا بتواند سهم بازار خود را افزایش دهد. اما به نظر می‌رسد از سوی ایران هیچ ترویج و ارائه‌ای وجود ندارد و بسیاری از مردم با پسته ایران آشنا نیستند.

شما چه روش‌های ترویجی را پیشنهاد می‌کنید؟

این مسئله به خود شما برمی‌گردد و اینکه افراد فعال در انجمن و صادرکنندگان چگونه بخواهند پسته را در چین ترویج کنند. راه‌های بسیار زیادی وجود دارد، از قبیل: روزنامه‌ها، مجله‌ها، نمایش‌های تلویزیونی؛ اما نکته‌ی کلیدی این است که باشیستی به هر نحو پسته‌ی ایرانی تبلیغ و ترویج شود و به مصرف کنندگان اجازه داده شود تا پسته ایران را بشناسند. ظاهراً تفاهمنامه‌ای بین اتاق مشترک ایران و چین به ریاست آقای عسگر اولادی و اتاق بازرگانی چین به امضا رسیده است. در این خصوص توضیحات بیشتری می‌دهیم.

این تفاهمنامه بسیار خوب است. چنانچه ما بتوانیم پسته ایران را از طریق این تفاهمنامه بیشتر ترویج کنیم، چرا که نه؟! من می‌دانم بسیار مهم است که دولت بتواند به یک توافق در مسائلی از قبیل حد تعریفه‌های گمرکی برسند تا وارد کنندگان چینی بتوانند از این طریق و بر اساس تفاهمنامه کار کنند.

نود میلادی وارد چین می‌شد تا اینکه آمریکایی‌ها به صادرات پسته روی آوردند. در چین واردات پسته به چین ما شروع به فراوری آنها نمودیم. در حال حاضر در چین دو بازار برای پسته وجود دارد: پسته‌ی ایرانی و پسته‌ی آمریکایی. البته مشتری‌ها جایگاه هر بازار را مشخص می‌کنند؛ مثلاً در قسمت‌های شمال، شمال غربی و غرب چین حجم زیادی از پسته مصرف نمی‌شود و معاملات زیادی در این ناحیه وجود ندارد.

چشم انداز وضعیت بازار پسته را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
پسته در چین یکی از مهمترین و دوست داشتنی ترین خوراکی‌ها برای مصرف کنندگان است؛ چون نام پسته در زبان چینی، آجیل خندان یا همان آجیل شاد خریدن شادی است؛ چراکه نه؟ بنابراین مردم در سال نو چینی، جشنواره‌ها و تعطیلات در عده‌ی غذایی شان از پسته استفاده می‌کنند و هیچ شکی در افزوده شدن به حجم مصرف پسته در چین وجود ندارد.

خواسته‌ی بازار چین از صنعت پسته‌ی ایران چیست؟
این سوال بسیار خوبی است. خیلی مهم است صنعت پسته ایران و صادرکنندگان، مصرف پسته‌ی ایرانی را در چین ترویج کنند. من فکر نمی‌کنم افراد زیادی در چین پسته‌ی ایرانی را بشناسند؛ اما اعده‌ی زیادی پسته‌ی کالیفرنیا را می‌شناسند؛

یکی از اشخاص کلیدی در اتاق بازرگانی چین آقای چنگ هون کی است. وی هم اکنون به عنوان مدیرکل بخش آجیل های درختی اتاق بازرگانی چین فعالیت دارد و یکی از سخنرانان روز اول بود. به دلیل مشغله‌ی کاری فراوان آقای چنگ، با درخواست‌های مکرر موفق به گفتگو با او در روز آخر اجلاس شدم. هم اکنون جزئیات این گفتگوی خواندنی پیش روی شماست که با آن آشنا می‌شوید.

طفاً تاریخچه مختصه درباره فعالیت حرفه‌ای تان شرح دهید.
من از ۴۴ سال پیش تا کنون در صنعت مغزجات آجیلی فعالیت دارم و در حوزه‌ی کاری آم بر ۱۰ نوع آجیل متمرکز هستم. در ابتدای کار در سال ۱۹۷۳ با فراوری بادام هندی قدم به این عرصه نهادم و به مرور در زمینه‌ی فراوری پسته، بادام، گردو، ماکادمیا، پکان و سایر مغزجات فعالیت خود را ادامه دادم.

عمدتاً بر حسب سفارش مشتری همه‌ی انواع آجیل‌های درختی که از خارج از کشور وارد می‌شوند را فرآوری می‌کنیم؛ به این معنی که پس از ورود محصولات خام به چین، کلیه‌ی اقدامات مربوط به فراوری اعم از جداسازی، برشه‌تکردن، درجه بندی و بسته بندی را انجام می‌دهیم و محصول آماده را تحویل مشتری در یک کارگاه این کارها را برای مشتریان چینی انجام می‌دهیم؛ بنابراین سالانه مقادیر زیادی از مغزجات را فرآوری می‌کنیم و خدمات متنوعی به مشتریان مان ارائه می‌دهیم.

به عقیده شما آیا طی ۱۰ سال گذشته تغییر چشمگیری در طرف عرضه و تقاضای پسته در بازار ایجاد شده است؟

بله. در خصوص پسته به یاد دارم که تجاری بسیار سنتی بین ایران و چین در دهه‌ی ۷۰ میلادی وجود داشت و معاملات بصورت پایاپایی انجام می‌شد و هیچ وجه نقدي پرداخت نمی‌شد و این معاملات تنها از طریق توافق بین تجار ایرانی و چینی انجام می‌گرفت. پس از این زمان مقدار زیادی پسته‌ی ایرانی تا اواخر دهه‌ی هفتاد، هشتاد و

سال ۲۰۱۷ را چگونہ ارزیابی می کنید؟

پاسخ دادن به این سوال خیلی دشوار است. به نظر من پسته‌ی ایران دنباله رو پسته‌ی کالیفرنیا است و تا زمانی که قیمت اولیه‌ی پسته‌ی کالیفرنیا مشخص نشود به نظر نمی‌رسد هیچ پیشنهادی از سوی تجار ایرانی وجود داشه باشد؛ خصوصاً در این کنفرانس نیز هیچ پیشنهاد قیمتی از سمت فروشندگان ایرانی اعلام نشده و گفتنده‌اند که باید تا ماه سپتامبر و زمان مشخص شدن وضعیت محصول منتظر بمانند و قبل از این تاریخ فکر نمی‌کنم هیچ پسته‌ای برای عرضه از سمت ابان و حمود داشته باشد.

در اینجا یک سوال بزرگ مطرح است،
چرا از سوی تجار ایرانی هیچ پیشنهادی
وجود ندارد و خریداران چینی باید تا
زمان اعلام قیمت اولیه‌ی پسته‌ی آمریکا
صبر کنند؟ اینکه حجم محصول امسال
ایران قابل توجه است و تعداً زیادی صادر
کننده در بازار حضور دارند اما تا دقیقه‌ی
آخر منتظر می‌مانند تا قیمت‌ها ثابت
شوند یا بالاتر روند، یک تضاد بزرگ

بنابراین در این زمان ارزیابی قیمت پسته ایران کار دشواری است. ما قیمت پسته آمریکایی را به خوبی می‌دانیم، ولی فکر نمی‌کنم که این موضوع برای پسته‌ی اب از کار داشته باشد.

امسال حجم پسته‌ی تولیدی آمریکا کمتر از سال گذشته است.

آمریکایی ها در مورد این مسئله بسیار شفاف و باز در مقابل خردمندان چینی عمل می کنند و همیشه از سوی آنها پسته خندان برای عرضه وجود داشته است. قیمت ۳,۸۰-۳,۸۵ دلار برای هر پوند پسته خندان درجه یک آمریکایی انس ۲۰-۲۵ برای خردمندان چینی خیلی واضح اعلام می شود. بر اساس این قیمت اعلام شده، تعیین قیمت پسته ایرانی انس های ۲۴-۲۶، ۲۶-۲۸ و ۳۰-۳۲ کار خیلی دشواری است.

**در پایان آیا نقطه نظری درباره
ی صنعت پسته ایران دارید؟**

بله. پیام من این است که پسته‌ی ایرانی را ترویج کنید و از این طریق به مصرف کنندگان چینی امکان شناخت پسته‌ی ایران را فراهم آورید؛ نه اینکه در چین مخلوطی از پسته‌ها به نام پسته‌ی کالیفرنیا به فروش برسد.

بعض اُشنیده می شود کیفیت محصول برای مصرف کنندگان چینی اهمیتی نداشت.

این مسئله به کلی اشتباه است. کیفیت اولین مسئله برای مصرف کنندگان چینی است؛ خصوصاً وجود میکروب ها و عوامل بیماری زا در مواد غذایی وارداتی یک مسئله‌ی جدی است که توسط سازمان کنترل کیفیت (CIQ) بررسی می‌شود و از ورود اقلام کشاورزی که آلودگی به افلاتوکسین در آنها زیاد باشد، جلوگیری می‌شود.

مصرف کنندگان چینی چه مزه‌ای را برای پسته می‌پسندند؟
اکثر چینی‌ها پسته‌ی برشته و شور شده را می‌پسندند، البته برخی تنها پسته‌ی برشته شده و بدون نمک و عده‌ای هم پسته‌ی برشته که کمی شور شده باشد را دوست دارند و این بخش عمده‌ای از ذائقه‌ی چینی‌ها در مصرف پسته است.
سایر محصولات در طعم‌های شیرین هم عرضه می‌شوند، اما این امر برای پسته صادق نیست. تنها عده‌ی کمی پسته با طعم شیری را دوست دارند؛ عده‌ای هم سایر طعم‌های پسته، مثل واسابی (Wasabi) یک نوع طعم دهنده‌گیاهی) را می‌پسندند، اما من فکر نمی‌کنم این طعم‌های خاص خیلی طرفدار داشته باشند.

**چرا فراوری کنندگان چینی
پسته را بلیچ و رنگ آن را سفید می
کنند؟**

این یک مسئله‌ی مفهومی است و پسته در چین به رنگ سفید شناخته می‌شود؛ چون پسته‌ی ایرانی ترویج نشده است و برخی فراوری کنندگان دغل سعی می‌کنند رنگ پسته‌ی ایران را مانند نوع کالافرینیایی آن سفید کنند تا خریدار داشته باشد. باید توجه داشت که بالاخره این موضوع در چین ایجاد مشکل خواهد کرد و مصرف کنندگان چینی به مرور زمان متوجه می‌شوند که پسته‌ی بليچ شده برای سلامتی شان مضر است. من مطمئن هستم که با ترویج پسته‌ی ایرانی، تصور مصرف کنندگان چینی در جهت پذیرش این محصول تغییر خواهد کرد.

با توجه به پيش بيني حجم توليد پسته‌ی امسال در دنيا، وضعیت تقاضا و همچنيين حجم توليد و قيمت كالاهای جانشين پسته، سمت و سوي قيمت محصول

به یاد دارم که سال ها پیش، برای اولین بار در اوایل دهه ۹۰ میلادی با یک شرکت ایرانی قرارداد بزرگی برای تجارت پسته دهن بست بستیم و از دولت ایران خواستیم که اجازه صادرات این محصول به چین را بدهد. این کار موفقیت آمیز بود و از آن زمان پسته‌ی دهن بست یکی از اقلام مهمی است که از ایران به چین صادر می‌شود.

طبق این تفاهم نامه چه میزان کاهش در تعریفه‌ی واردات پسته به چین اعمال خواهد شد؟ من واقعاً این را نمی‌دانم. این مسئله تحت کنترل مانیست، اما یک توافق مشترک می‌تواند آن را تضمین کند. موضوع کاهش تعریفه‌ی گمرکی یا تجارت بدون تعریفه از آنجایی که می‌تواند برای تولیدکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان مددکار باشد، خواست.

شمان نقش آقای عسگر اولادی را در ترویج پسته ایران و پاسخ دادن به درخواست طرف های چینی چگونه ارزیابی می کنید؟

من دوستی دیرینه‌ای با ایشان دارم
و مطمئناً در بسیاری از مواقع با وی در
خصوص نحوه‌ی ترویج پسته‌ی ایران
صحبت می‌کنم. ایشان به اهمیت
همکاری کل صنعت پسته‌ایران با افراد و
سایر سازمان‌ها برای ترویج پسته‌ی ایرانی
واقف است. بنابراین دستیابی به این هدف،
حمایت انجمن پسته‌ایران و دولت ایران را
می‌خواهد. قطعاً به عنوان یک شخص

کلیدی از ایشان یاد می شود که کارش را خوب بلد است. در کنفرانس ها از جمله کنفرانس سورای جهانی خشکبار نقش حمایتگری دارد و تلاش دارد از صنعت پسته ایران محافظت کند. فعالیت های ایشان تأثیر عمیقی بر من می گذارد؛ به عنوان مثال ایشان نیاز دارد که تعداد بیشتری از ایران در هیأت امنا سورای جهانی خشکبار حضور یابند. آقای عسگر اولادی کارهای زیادی برای صنعت پسته و میوه های خشک ایران انجام داده است.

 به نظر شما چه دشواری هایی
بر سر راه تجارت پسته بین ایران و
چین وجود دارد؟

اولین موردی که می توانم به آن اشاره
کنم ترویج پسته ایران است. در این
مسئله در نیمه راه هستیم و مورد دیگر،
تأمین حجم پیوسته ای از پسته برای
سوپرمارکت های چین است.

وضعیت پسته ایران

نسبت مغز به پوست پسته‌ی ایرانی زیاد است. به این معنی که خریدار با انتخاب پسته‌ی ایرانی، درصد بیشتری از قسمت خوارکی را نصیب خود می‌کند.

مزه‌ی پسته‌ی ایرانی: سال‌های سال در سراسر دنیا مزه‌ی پسته‌ی ایرانی برای مصرف کنندگان ارجحیت داشته است. هر یک از ارقام تجاری پسته‌ی ایران طعم خوشمزه، منحصر به فرد و متفاوتی دارند. به این ترتیب، پسته‌ی ایرانی ترکیبی از مزه‌های بی نظیری را ارائه می‌دهد و این موضوع باعث افزایش قدرت انتخاب مصرف کنندگان می‌گردد.

قابلیت برشه شدن: هر ۴ رقم تجاری پسته‌ی ایرانی را می‌توان تا دمای بیش از ۱۲۰ درجه‌ی سانتی گراد حرارت داد و در نتیجه طعم فوق العاده‌ی پسته‌ی ایرانی بیشتر آشکار می‌شود. علاوه بر این، در این دما هرگونه آلودگی میکروبی احتمالی از بین می‌رود.

قابل تجارت بودن: تعداد زیاد تولیدکنندگان، خریداران، صادرکنندگان و واردکنندگان پسته‌ی ایرانی شرایط کامل

پسته‌ای که از این ارقام تولید می‌شود و خصوصیات منحصر به فرد پسته‌ی ایرانی تمرکز دارد. به طور کلی باید بگوییم، ما به طور عمده ۲ نوع پسته در ایران داریم؛ پسته‌ی کشیده و گرد. احمدآفایی و اکبری به عنوان ارقام کشیده شناخته می‌شوند و ارقام فندقی و کله قوچی به عنوان ارقام گرد مورد توجه قرار می‌گیرند. محصول پسته در ۴ گروه عرضه می‌شود: خندان، دهن بست، مغز و مغزبیز. شایان ذکر است که مغز سبز بسیار زیبایی پسته به عنوان ماده‌ی اولیه برخی از خوارکی‌ها از قبیل بستنی، شکلات‌ها، گوشت‌های فراوری شده (کالباس و سوسیس) و شیرینیجات کاربرد دارد. این محصول رنگ منحصر به فردی به ماده‌ی غذایی که در آن استفاده می‌شود، می‌دهد.

سایر خصوصیات بی‌همتای پسته‌ی ایرانی شامل محتوای زیاد مغز، طعم خوب، قابلیت برشه شدن و قابل تجارت بودن آن است.

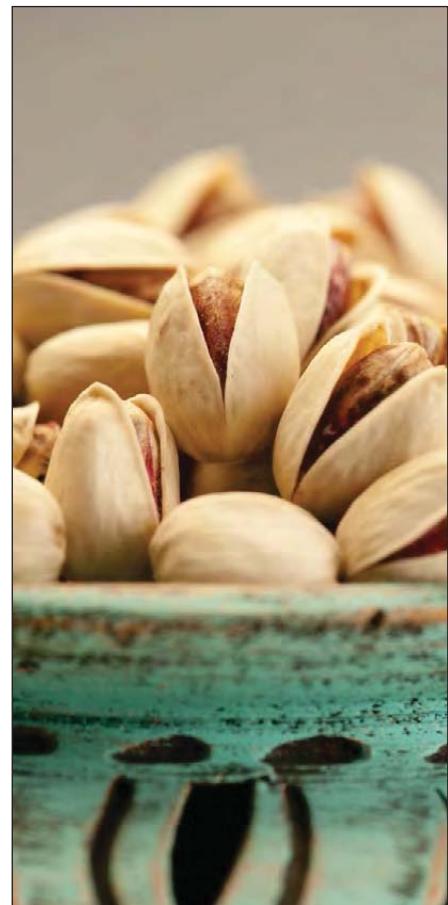
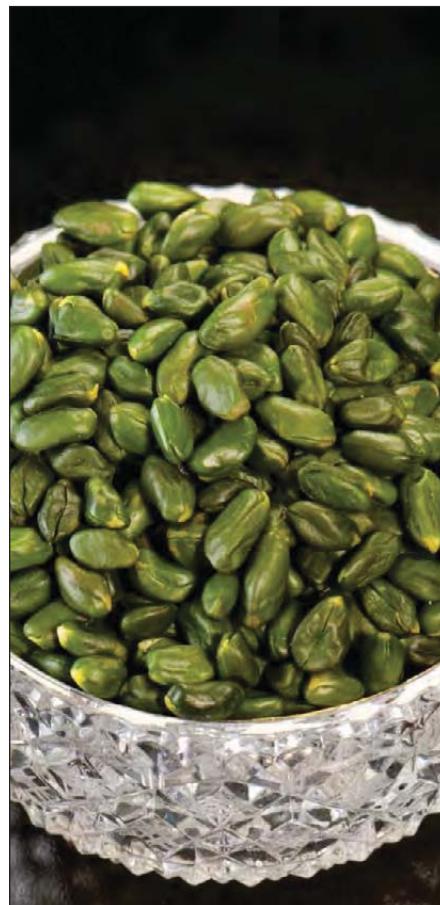
در خصوص محتوای مغز باید بگوییم که

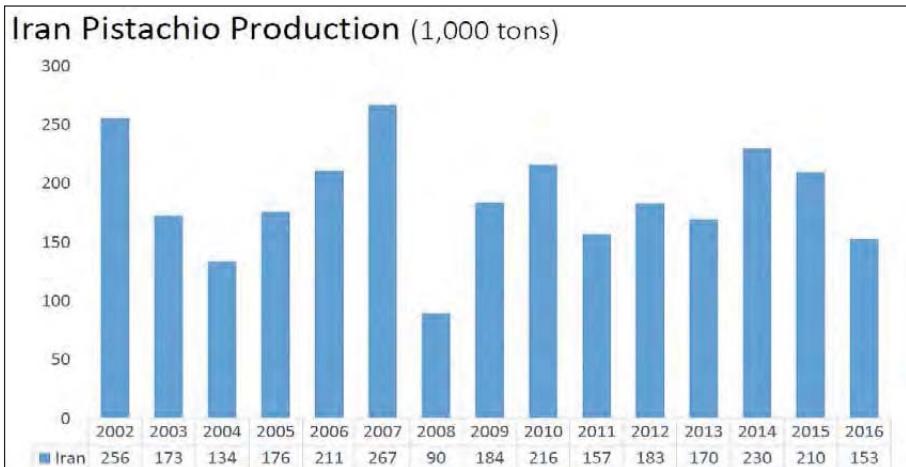
خانم‌ها و آقایان! عصر بخیر. موجب خرسندی است که امروز اینجا و در حضور شما هستم تا به نمایندگی از انجمن پسته‌ی ایران، وضعیت پسته‌ی ایران را ارائه دهم. از دعوت سخاوتمندانه اتاق بازرگانی چین به عنوان میزبان متشکرم. حضور در بین پیشگامان صنعت آجیل‌های درختی طی ۲ روز گذشته برای بنده تجربه‌ی بسیار ارزنده و معتمدی بوده است.

من ابوالفضل زارع نظری، سردبیر ماهنامه ای انجمن پسته‌ی ایران هستم که این ماهنامه تنها به صورت فارسی و به دو شکل الکترونیکی و چاپی منتشر می‌شود.

ارائه‌ی امروز من شامل معرفی خصوصیات بازار پسته‌ی ایران است که به شکل آماری، نمودارها و جداول نمایش داده می‌شود و از جهاتی اطلاعات ممتازی به شمار می‌آیند.

در ابتدا با یک سوال اساسی شروع می‌کنم. چرا پسته‌ی ایرانی؟ پاسخ این سوال بر ارقام پسته‌ی ایران، انواع

رقبات آزاد در بازار را فراهم می آورد. در این صفحه می توانید نوسانات تولید پسته به دلیل خاصیت سال آوری را ببینید. البته از نقطه نظر آب و هوایی نیز باید توجه داشت که منشا تولید پسته در نواحی است که شرایط رشد بسیار دشوار است که باعث تشدید نوسان د. تولید م. گ. د.

در این نمودار نوسانات مربوط به صادرات را ملاحظه می کنید که منطقاً از نوسانات تولید تعیت می کند. توجه داشته باشید که تخمین زده می شود به طور سالانه حدود ۲۰ درصد از محصول تولیدی

به مصرف داخل ایران می رسد.
اجازه دهید که وضعیت صادرات به
کشور چین را تحلیل کنیم. طی سال
های گذشته مجموع صادرات پسته
جهان به چین از ۲۴ هزار تن به ۱۱۶
هزار تن رسیده است و این معادل ۳۸۰
درصد افزایش مصرف در چین است. در
این راستا از تجار، خریداران و فراوری
کنندگان چینی، سپار سپاسگزارم.

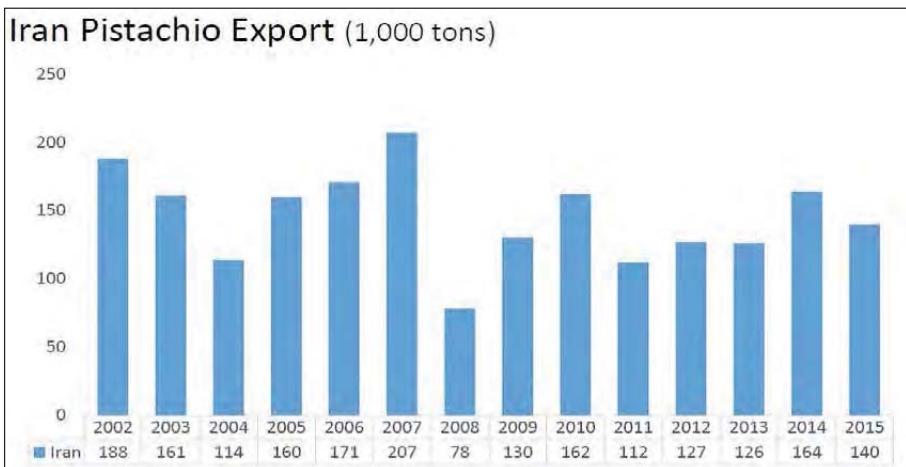
نمودار بعدی، افزایش صادرات به چین و مقابله آن اضمحلال صادرات به کشورهای اتحادیه اروپا نمایش داده شده است.

با توجه به اعداد و ارقام ملاحظه می شود که گرایشات عمدهاً به سمت خرید پسته‌ی خندان بوده است. البته مغز و مغز سبز نیز سهم انکارناپذیری در صادرات داشته‌اند. توجه داشته باشید که حجم قابل توجهی پسته برای تولید مغز و مغز سبز فراوانی می‌شود.

سه مقصد عمدہ ی پسته ی صادراتی ۳۲
ایران شامل شرق دور، بازارهای صادرات
مجدد و کشورهای اتحادیه ی اروپا
هستند. البته قابل ذکر است که شبه
قاره هند پتانسیل بسیاری خوبی برای
تبدیل شدن به یکی از بازارهای پسته ی را

موجودی انبار پسته ایران تا پایان ماه نهم تجاری ۲۸ هزار تن است و بسیاری معتقدند که تا پایان سال مقدار کمی قلاب انتقال به سال بعد خواهد بود.

در پایان باید بگوییم پیش بینی ها
حاکی از این است که محصول سال
۲۰۱۷ ایران ۲۳۵ هزار تن خواهد بود، اما
برای دستیابی به تخمین دقیق تر باید
تا زمان پس از برداشت محصول یعنی
تاریخ سپتامبر و اکتبر منظر ماند.

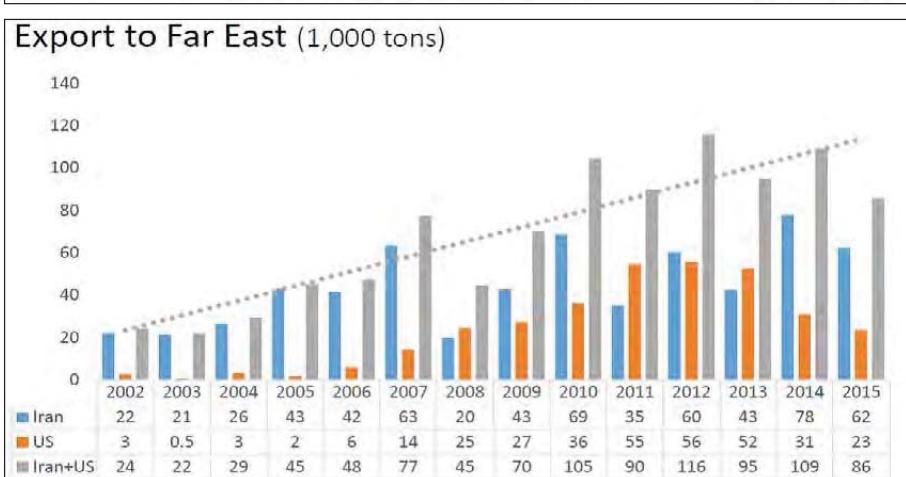
با توجه به اعداد و ارقام ملاحظه می شود که گرایشات عمده‌ای به سمت خرید پسته‌ی خندان بوده است. البته

مغز و مغز سیز نیز سهم انکارناپذیری در صادرات داشته اند. توجه داشته باشید که حجم قابل توجهی پسته برای تولید

۳۲ معرف و معرفسبر کراوری می سود.
سه مقصد عمده ی پسته ی صادراتی
ایران شامل شرق دور، بازارهای صادرات
مجدد و کشورهای اتحادیه ی اروپا
هستند. البته قابل ذکر است که شبه
قاره هند پتانسیل بسیاری خوبی برای
تبديل شدن به یکی از بازارهای پسته را

موجودی انبار پسته ایران تا پایان ماه نهم تجاری ۲۸ هزار تن است و بسیاری معتقدند که تا پایان سال مقدار کمی قلاب انتقال به سال بعد خواهد بود.

در پایان باید بگوییم پیش بینی ها
حاکی از این است که محصول سال
۲۰۱۷ ایران ۲۳۵ هزار تن خواهد بود، اما
برای دستیابی به تخمین دقیق تر باید
تا زمان پس از برداشت محصول یعنی
تاریخ سپتامبر و اکتبر منظر ماند.

تبریز میان پنجمین بسیری سویی برتر
تبديل شدن به یکی از بازارهای پسته را
دارا می باشد.
موجودی انبار پسته ایران تا پایان ماه
نهم تجاری ۲۸ هزار تن است و بسیاری
معتقدند که تا پایان سال مقدار کمی
قلیاً انتقال به سال بعد خواهد بود.

در پایان باید بگوییم پیش بینی ها
حاکی از این است که محصول سال
۲۰۱۷ ایران ۲۳۵ هزار تن خواهد بود، اما
برای دستیابی به تخمین دقیق تر باید
تا زمان پس از برداشت محصول یعنی
تاریخ سپتامبر و اکتبر منظر ماند.

جوابیه مدیر کل دفتر نظام های بهره برداری و حفاظت آب و آبخای وزارت نیرو در خصوص

ابهامت در رابطه با کنتورهای حجمی

بیش از حد مجاز مندرج در پروانه بهره برداری در مناطقی از کشور که به دلیل برداشت بی رویه سفره های آب زیرزمینی توان تولید آب کافی را ندارند، بهره برداران با افزایش ساعت کارکرد در برخی موارد به بیش از دو برابر مقدار مجاز، چندین برابر حجم مجاز از آبخوان برداشت می کنند. در نتیجه هرسال سطح آب زیرزمینی بیشتر افت نموده و نیاز به جابجایی و کف شکنی مدادوم چاه می باشد که هزینه گراف و بسیار سنگین تری را از هزینه نصب کنتور بر کشاورزان تحمیل خواهد کرد. از این رو دلسوزی ظاهری برای کشاورزان و سعی در جلوگیری از نصب کنتور بزرگترین بی رحمی در حق آنان بوده و کل کشور و در درجه اول همین کشاورزان را به نابودی خواهند کشاند. لازم به ذکر است قیمت کیلومتر در مناقصات

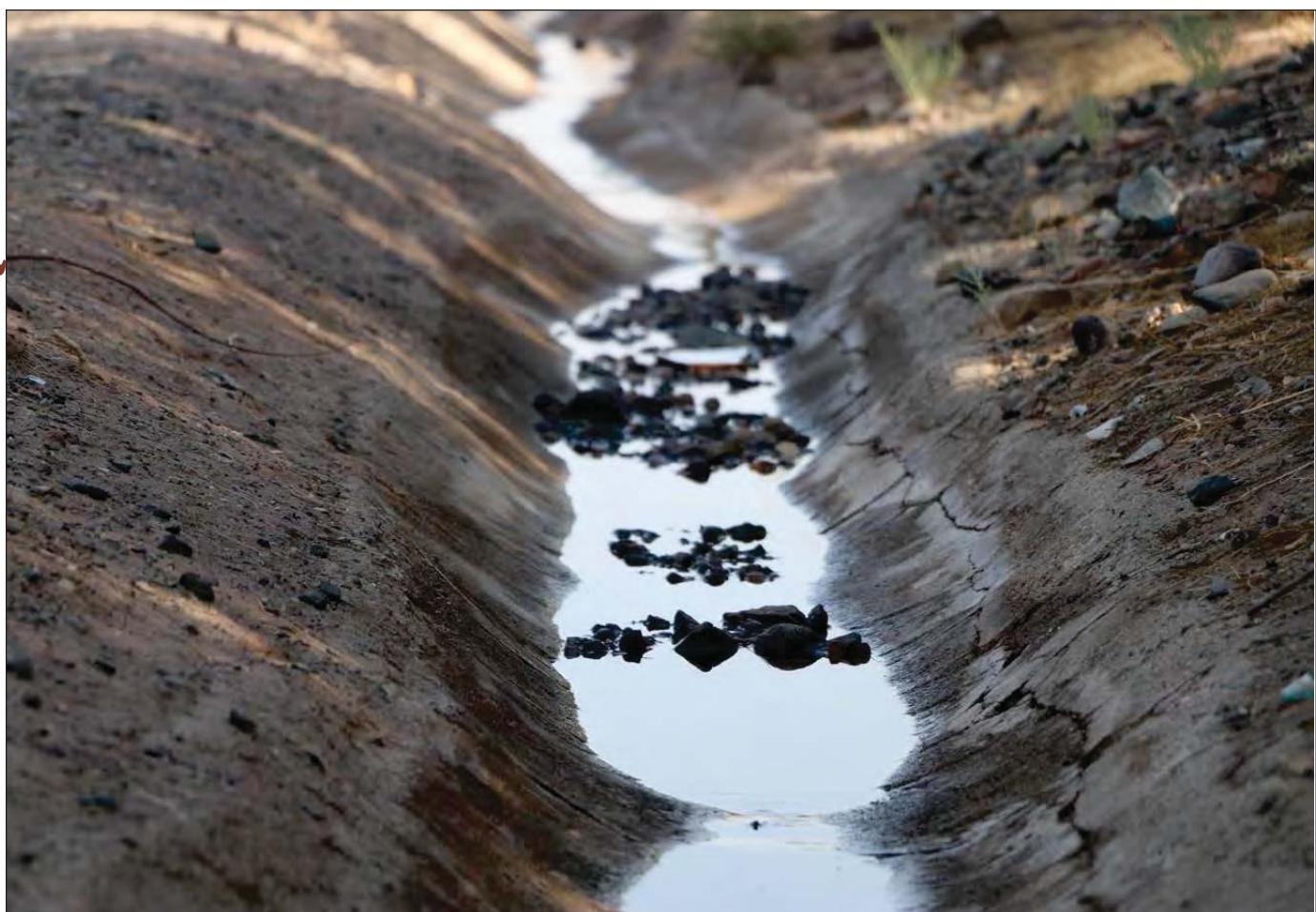
پژوهشگر محترم ۷۲۰۰ ساعت معادل ۳۰۰ روز یعنی بیش از دو برابر مقدار واقعی در نظر گرفته شده است. تعداد زیادی از چاه های صنعتی مجوز برداشت ۲۵ مترمکعب در شبانه روز دارند که دبی آنها کمتر از ۰،۲ لیتر بر ثانیه خواهد شد که با نصب کنتور هوشمند حجمی، حجم آنها کنترل می شود نه دبی خروجی آنها، ارزش آب در بسیاری از مناطق کشور به اندازه ای است که نصب کنتور حتی برای چاه های ۲۵ مترمکعب در شبانه روز نیز توجیه اقتصادی دارد، با این اوصاف دبی چاه ها از کمتر از ۰،۲ لیتر بر ثانیه تا بیش از ۳۰ لیتر بر ثانیه متغیر است و هیچ گونه ایرادی بر این موضوع نمی تواند وارد باشد.

۱- اضافه برداشت از چاه های مجاز ناشی از دو عامل است اول دبی بیش از مقدار مجاز و دیگری ساعت کارکرد

در خصوص موارد مطرح شده در شماره ۱۷ آن نشریه به قلم خانم مریم حسنی در خصوص ابهامات در رابطه با کنتورهای حجمی و نقد نظرات اینجانب موارد زیر جهت استحضار عنوان می گردد.

در صورتیکه برای استنتاج از یک موضوع فرض های اشتباه در نظر گرفته شود به طور قطع تحلیل مناسبی انجام نخواهد شد و موجب به بیراهه رفتن مخاطبان می شود.

در مورد تحلیل ارایه شده در زمینه تعداد چاه های مجاز و غیرمجاز توجه به این نکته ضروری است که اصولاً سیاست وزارت نیرو نصب کنتور بر روی چاه های مجاز است پس جامعه هدف ۴۵۰ هزار چاه است نه ۷۵۰ هزار چاه. همچنین ساعت کارکرد مجاز چاههای کشاورزی حداقل ۳۵۰۰ ساعت در سال می باشد که در تحلیل

بر روی چاههای کشاورزی می‌کند و در صورتیکه خود کشاورز راساً از شرکتهای کنتورساز اقدام به خرید و نصب کنتور نماید مشمول این موضوع نشده و قراردادی است بین کشاورز و بخش خصوصی که تامین اعتیار آن بر عهده وزارت نیرو نست.

۴- نصب کنتور برای کلیه مصارف اعمم از شرب، صنعت و کشاورزی لازم و ضروری است و این موضوع به همه شرکتهای زیرمجموعه وزارت نیرو شامل آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب شهری و روستایی ابلاغ شده است. در حال حاضر سرعت نصب کنتور بروی چاههای صنعتی بیشتر از چاههای کشاورزی است و تا تجهیز کلیه چاههای بهره‌برداری به کنتور هوشمند حجمی، پیگیری و اقدام لازم ادامه خواهد داشت.

تضییع حقوق همین بخش زحمت کش شده و سرمایه‌گذاری قانونی و شرعی آنها را به نابودی خواهد کشاند.

در تصمیم‌گیری‌ها و تحلیل‌ها، بجای جانبداری از افراد متخلص بهتر است از حق و عدالت جانبداری کنیم و مدافعانه باشیم.

۳- در تبصره ۸ قانون بودجه ۱۳۹۶
قید شده دولت از محل اعتبارات طرح
تعادا، بخشی هزینه کنتو را برداخت

کند ولی در مورد بازپرداخت آن سکوت کرده است. ولی در ماده ۳۵ قانون برنامه ششم توسعه کشور که قانونی

۵ ساله و زمان دار است اعتبارات خرید
کنتور را تسهیلات قلمداد نموده که
باز پرداخت آن لازم خواهد بود. توجه به

این نکته ضروری است بندهای قانونی فوق برای مواردی است که وزارت نیرو اقدام به خرید و نصب کنтор

اخير و با افزایش تعداد تولید کنندگان داخلی به کمتر از ۳ میلیون تومان رسیده است که در مقابل هزینه های چند صد میلیونی جابجایی و کف شکنی چاه قابل اغماض است.

- در پروانه بهره برداری چاههای کشاورزی دبی، ساعت کارکرد مجاز، حجم مجاز برداشت، نوع کشت و سطح زیر کشت تعیین و به اطلاع کشاورز رسیده است. عاقب تخطی از هریک از این موارد بر عهده مختلف می باشد و صرف عدم برخورد قانونی، توجیهی برای تخلف نمی باشد. بسیاری از کشاورزان زحمتکش پاییند به شرع و قانون بوده و برداشت غیرمجاز از منابع آب را در حکم دست اندازی به مال دیگران تلقی کرده و حرام می دانند. تجاوز به منابع آب کشور توسط عدهای زیاده خواه، موجب

محدودیت برداشت برای بهره برداران اعمال خواهد شد. فرایند نصب کنتور و انسداد چاههای غیرمجاز به صورت دشت به دشت می‌باشد و پس از پایان اقدامات لازم در هر دشت، دشتهای بعد به ترتیب اولویت و با توجه به وضعیت بحرانی منابع آنها در دست اقدام قرار می‌گیرند. از این رو قرار نیست صبر کنیم تا همه کنتورها نصب شود بعد فعالیت آنها آغاز گردد.

در خاتمه یادآوری می‌گردد در شرایط بحرانی کنونی که مشکل کمبود آب دامنگیر همه بخشهای کشور گردیده، وزارت نیرو تمامی هم خود را مصروف رفع این مشکل نموده است و بطور قطع همدلی و همکاری کلیه آحاد جامعه و ارایه راهکارها و پیشنهادات سازنده موجب کمک و دلگرمی خدمتگزاران در عرصه صنعت آب کشور خواهد شد.

کنتور در کشور به شدت پایین آمده و به حدود نصف کاهش یافته است.

۷- کنتور هوشمند حجمی برای هیچ بهره برداری به صورت رایگان نصب نشده است ولی در سالهای ابتدایی اجرای طرح تعادل بخشی آبهای زیرزمینی و پخش سیالاب که قبل از طرح احیاء و تعادل بخشی (طرح حاضر) و از سال ۱۳۸۵ اجرا شد، تعداد محدودی کنتور هوشمند آب و برق به صورت رایگان برای چاههای کشاورزی نصب شد و پس از آن همه کنتورهای هوشمند آب و برق نیز با هزینه بهره برداران نصب گردیده است.

۸- طبق دستورالعمل شماره ۶ طرح احیاء و تعادل بخشی، ابلاغی وزیر محترم نیرو، هریک از دشتهای کشور که بیش از ۷۵ درصد چاههای آن مجهز به کنتور هوشمند شده باشند،

۵- مطالب مطرح شد درخصوص ساعت کارکرد با فرض مطرح شده در بند یک توسط پژوهشگر محترم منافات دارد. ولی در هر حال همانگونه که در بند ۳ نیز گفته شد مصرف بهینه و مطابق با پروانه ضامن بقای دشتها خواهد بود و در غیر اینصورت به قیمت دستیابی به درآمد موقت بیشتر، کلیه دشتها نابود شده و همین کشاورزان ناچار به کوچ اجباری و از دست دادن کلیه دارایی‌ها و اندوخته‌های خود خواهند شد. لازم به ذکر است موضوع ایجاد بازار آب یکی از پروره‌های طرح احیاء و تعادل بخشی است که مطالعات لازم انجام و قرار است بزودی در تعدادی از دشتهای پایلوت به اجرا گذاشته شود.

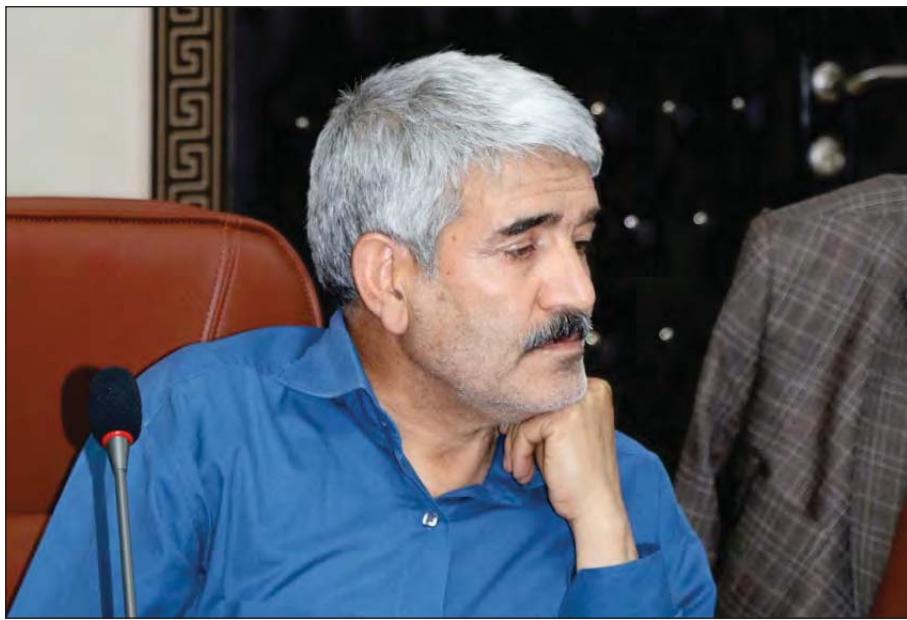
۶- همانگونه که گفته شد با توجه به افزایش تعداد شرکتهای کنتورساز داخلی و ایجاد فضای رقابتی قیمت

آب و اقتصاد

حسین زراعتکار

کارشناس آب زیرزمینی استان کرمان

می دهد عملاً باعث تشویق کشاورزان به برداشت هر چه بیشتر از منابع آب می شود. البته ذکر این نکته لازم است که مصرف برق و گازوئیل در کشور ما به مراتب بسیار ارزان تر از متوسط جهانی است، علاوه بر آن هزینه برق مصرفی در چاه های کشاورزی حدود یک چهارم مصارف خانگی و صنعتی است و به عبارت دیگر همه شرایط فراهم گردیده تا کشاورزان با کمترین هزینه ممکن نسبت به برداشت از منابع آب اقدام کنند. اگر چه این موضوع به ظاهر در خدمت بخش کشاورزی است، اما چون هزینه برداشت آب به نسبت دیگر هزینه هایشان از جمله کود سم و کارگر خیلی کمتر است، پس در این مورد حساسیت چندانی ندارند. از همه اینها جالب تر این است که طبق قانون آب، هیچ کشاورزی حق ندارد آب چاه خود را به جز در اراضی تحت شرب همان چاه به دیگری واگذار کند و به اصطلاح آب فروشی من نوع است؛ معنی دیگر این قانون این است که مثلاً اگر چند کیلومتر دور از محل چاه بهترین اراضی باشند، ولی اراضی تحت شرب چاه شوره زار باشند کشاورز باید آب را در شوره زار رها کند چون آب فروشی من نوع است!! بنابراین همه شرایط فراهم گردیده تا آب به یکی از بی ارزش ترین کالاهای

قیمت یک عدد پیتنا را ۲۰۰ هزار ریال و یا یک عدد چپس را ۳۰ هزار ریال در نظر بگیریم، قیمت کل آب مصرفی این خانواده در طول یک ماه می شود به اندازه دو عدد چپس و یا یک سوم پیتنازی معمولی. آیا در چنین شرایطی جایی برای صرفه جویی باقی میماند؟! ما متأسفانه این نکته بسیار معمولی و بدیهی را در نظر نمی گیریم که همه مردم در مصرف کالاهای قبل از هر چیز به این موضوع نگاه می کنند که آن کالا چه بخشی از سبد هزینه آنها را پر می کند. زمانی صرفه جویی برای مردم معنی و مفهوم پیدا می کند که احساس کنند آن کالا جای زیادی از سبد را پر می کند. مطمئناً اگر صدها بار بیش از آنچه که امروز در مورد صرفه جویی هشدار داده می شود، گفته شود، تا زمانی که هزینه آن کالاهای اثری در اقتصاد خانواده ها نداشته باشد اتفاق خاصی نمی افتد. در مورد مصرف آب کشاورزی وضع به مراتب اسفبارتر است. اصولاً کشاورزان بابت برداشت از آب های زیر زمینی هیچگونه هزینه ای پرداخت نمی کنند و اگر هزینه ای هم پرداخت می کنند مربوط به موارد جنبی از جمله هفر چاه و نصب منصوبات و غیره می باشد. نه تنها هزینه ای پرداخت نمی کنند، بلکه دولت با پرداخت یارانه های انرژی که بابت برق و گازوئیل به کشاورزی

موضوع آب در کشور ما به تدریج در حال تبدیل شدن به یک بحران عظیم اجتماعی است. این شرایط به هیچ عنوان قابل دوام نیست و ما محکوم به تغییر رویکرد در مدیریت منابع آب هستیم. واقعیت این است که ما در کشور کم آبی زندگی می کنیم و باید خود را با شرایط کم آبی تطبیق دهیم. اما آنچه که از آمارها بر می آید خلاف این موضوع را نشان می دهد. در مورد آب شرب با وجود اینکه مصرف جهانی آن حدود ۱۵۰ لیتر در شبانه روز برای هر نفر است در کشور ما این عدد به ۲۵۰ لیتر می رسد و در زمینه کشاورزی میزان مصرف آب بیش از دو برابر مصرف جهانی است. این ارقام برای کشور کم آبی مثل ما جای تعجب دارد، اما واقعیتی است که وجود دارد. چرا چنین است و به اصطلاح کجای کار می لنگد؟ آیا مردم به وضعیت بحرانی آب آگاه نیستند؟ آیا در زمینه فرهنگ سازی مشکل داریم؟ البته چنین نیست، زیرا هر روزه از کلیه رسانه ها، منابر و تربیون های رسمی و غیر رسمی موضوع کمبود آب هشدار داده می شود، اما انگار گوش شنوازی نیست و ما همچنان از جمله کشورهای پر مصرف هستیم. ریشه یابی دقیق این موضوع از مهمترین وظایف دست اندکاران و کارشناسان مرتبط با منابع آب است و به عقیده اینجانب اهمیت ندادن به اقتصاد آب شاه کلید آن. نگاهی به گزارشات و آمارهای موجود به خوبی نشان می دهد که دولت برای هر متر مکعب آب شرب بیش از ده هزار ریال هزینه می کند و پولی که از مصرف کننده می گیرد کمتر از سه هزار ریال است. البته که آنچه دولت هزینه می کند به مراتب بیشتر از رقم فوق است، زیرا بسیاری از هزینه ها از جمله هزینه مطالعات ساخت ایستگاه مخازن تولید و توزیع به گونه ای محاسبه نمی گردد. بنابراین برای یک خانواده ۴ نفره (اگر برای هر نفر روزی ۲۰۰ لیتر در نظر بگیریم) در طول یک ماه می شود ۲۴ متر مکعب و هزینه ای که باید پرداخت کند میشود ۷۲ هزار ریال؛ حال اگر

آن ارزش قائل بودند و از هدر رفتن آن جلوگیری می کردند. اما با کمال تأسیف دولت سالیانه میلیارد ها ریال از بیت المال در بخش آب هزینه می کند که تنها ثمره آن بی ارزش کردن آن است. دولت اکنون با مشکلات بسیار جدی روپرداخت و از در دیوار هم فریاد بر می آورد که آب هست ولی کم است! اما مصرف کنندگان در عمل ثابت کرده اند که مهم نیست آب کم است، اما حالا که هست و مفت هم هست پس مصرف می کنیم تا هست!

هزینه های تولید آب شرب از خود مصرف کنندگان دریافت می شد، صرفه جویی شکل واقعی به خود می گرفت. در بخش کشاورزی نیز اگر دولت با توجه به پتانسیل آبی دشت ها صرفاً بر میزان کلی برداشت آب از سفره ها (سقف برداشت) نظارت می کرد و عمدۀ مسئولیت ها را به خود کشاورزان و اگذار می کرد و اگر اجازه تشکیل واقعی بازار آب داده می شد، در آن صورت آب در جایگاه واقعی خود قرار می گرفت. در این شرایط کشاورزان برای هر لیتر تبدیل شود و در این شرایط انتظار صرفه جویی هم داریم.

آنچه در پایان می توان گفت این است که اگر چه کشور ما با وضعیت بسیار بحرانی در زمینه منابع آب روپرداخت اما ما با دست خود شرایط را برای دامن زدن به این بحران فراهم کرده ایم، ولی اگر دولت نقش خود را صرفاً در حد یک ناظر عالی کاهش می داد و عمدۀ مسئولیت ها را به خود مصرف کنندگان و اگذار می کرد، مطمئناً شرایط تغییر می کرد. اگر قرار بود

